

A tisztviselők nyomora.

5000 koronából nem lehet megélni.

Amíg az ország közönségét, mint legújabb fontos esemény, a háborun kívül, a kormányválság izgatja, minket, tisztviselők családjaikat még az is lekötve tart, hogy mit hoz reánk a kormányválság, a megélhetésünk tekintetében.

Arra nem is gondolunk, hogy a régi jó állapotok visszatérjenek akár a mérhetetlen drágaság teljes megszűnése, akár pedig a fizetéseknek a mai megélhetési viszonyokhoz teljesen simuló felemelése által, de epedve várjuk, hogy jöjjön a segítő kéz, amely kiemeli a fix-fizetésből élő tisztviselőket legalább némileg a mostani nyomoruságos helyzetükből, mert amilyen mentési módokat ígértek eddig, azok csak ideig-óráig segítő kísérleteknek válnának be, s inkább csupán rövid időre ható injectióhoz hasonlítotnak volna, mint igazi segítséghez.

A magyar tisztviselői kar pedig nem injectiókat érdemel, hanem nyomoruságos helyzetének emberies javítását. 30, vagy akár 50 százalékos fizetésjavítás alig teszi a tisztviselő családok helyzetét rendezetté, mikor a gyufától kezdve mindennek az ára 200—1000 százalékkal emelkedett.

Ez a rémes állapot nagyon érzékenyen sújt minden tisztviselőt, akinek a fizetéséből kell fentartani családját s magánvagyonát.

Én, mint egy tisztviselő felesége, napról-napra kiveszem, mert ki kell hogy vegyem a részemet abból a nagy küzdelemből, amelyet a tisztviselőcsaládoknak most végig kell harcolniuk a megélhetésért, pedig a legegyszerűbb életet folytatjuk s egyetlen fillért sem adunk ki feleslegesen, vagy luxus dolgokra.

Hogy némileg szemléltethetvé tegyem a tisztviselők nyomoruságos megélhetési viszonyát, megkísérlem kimutatni, hogy mibe kerül

ma pl. egy négy családtagból és egy cseléd-ből álló család megélhetése, amelynek férje évi 5000 korona fizetést élvez, tehát mégis a jobb állásúak közé sorozandó.

Am lássuk:

lakbér, 2 szoba	720 K
világítás	84 "
fűtés (15 m ³ fa à 30)	450 "
fa felvágás (m ³ à 4 K)	60 "
mosás havonta 2 nap, bér, koszt á 6 K	144 "
mosáshoz szappan á 5 K	60 "
kenyér napi 1 Ko. (gyermeknek lévén egy fél Ko. ebből fehér)	277 "
hus hetenkint 3-szor, felváltva sertés és marha egy fél Ko.	640 "
zsir hetenként 1 Ko. à 12 K	624 "
főzelék, zöldség, burgonya, fűszer, liszt napi 4 K	1440 "
tej reggelire, napi 1 liter à 62 fill.	240 "
kávé havonta fél kiló	72 "
cukor havonta csak 5 Ko. mindenre	72 "
cseléd bére havi 20 K	240 "
	5123 K

Ez a legszűkebben van számítva s még vasárnap sem jut belőle 3 fál ételes ebédre, mert akkor mi jut vacsorára, mégis tulmegy az 5000 koronán.

De hol van még a ruha, cipő stb. a férfinak, az asszonynak és a két gyermeknek. Pedig még betegség is fordulhat elő, amikor orvost, patikát kell fizetni. Honnan veszik a 80 koronás cipőre, a 300—400 koronás öltönyre, az 5 koronás harisnyára stb. a pénzt.

A gyermekek is nőnek, iskoláztatni kell, tankönyvekre, írószere is kell pénzt kiszorítani, de miből?

Azonkívül a társadalom is megkivánja, hogy egy tisztviselő bizonyos kulturális életet éljen, köz- és jótékonycélokra áldozzon.

Persze ezt azok, akiknek a háboru egyenes és görbe uton nagy pénzeket hozott, nem tudják, nem érzik, de annál jobban érzik a

szegény tisztviselők, akiknek családjaik csak nyomorognak.

A fenti számítás világosan beszél, sőt kiabál a tisztviselők nyomoruságos helyzetéről. Pedig a tisztviselők zömének nincs is évi 5000 korona fizetése. Mi van még ezekkel, arról fájó érzés nélkül beszélni sem lehet.

Egy tisztviselő neje.

Jóváhagyja a miniszter a város 1916. évi költségvetését.

Engedélyezi a kölcsönök felvételét.

Nagyvárad városa annyira belejutott a pénzügyi krízis kátyújába, hogy nem tud belőle sehogy sem kieviczkélni. Pedig a tanács mint a vízbeesett kapkodó fűhöz-fához, hogy szárazra jusson s éppen nincs tekintettel arra, hogy ezzel a kapkodással talán rendezni némileg a városi tartozik-követel lapját, de egyben az adófizetőt juttatja a vízbe. Mert lehetetlen, hogy a közönség, a háboru által nem sújtottak kivételével, megbirjon egyszerre 5—6 féle új terhet a mai megélhetési viszonyok mellett.

A város jelenlegi pénzügyi helyzete szinte unikum. Nemrégiben intézte el az 1915. évi zárószámadást és az 1917. évi költségvetés már kész, az 1916. évi költségvetés azonban még mindig nincs jóváhagyva, természetesen ily körülmények között az 1916. évi zárószámadról sem lehet még szó.

A város 1916. évi költségvetését a régi rendszer alapján úgy állította össze Nagyvárad városa, hogy a mutatkozó hiány fedezésére újabb kölcsönt vesz fel, ami által Nagyvárad város rendes kölcsöntartozása a mostani 20 millió koronát ismét csak tetemesen emelte volna.

A belügyminiszter azonban vetőt mondott s keresztül huzván a költségvetést kerekén kijelentette, hogy tovább nem engedi az ilyen gazdálkodást, amely évről-évre új kölcsönökkel tudja csak az egyensúlyt elérni, s amelynél a költségvetés legnagyobb, fémillió koronánál jóval magasabb tételle a kölcsönök kamatai.

Azóta aztán megrekedt a dolog.

KIS TÖRÖK.

Irta: *Tömörkény István.**

Az ember, ha egyéb dolga nincs, szivesen lovagol régi emlékein, amelyek mindig érnek annyit, mint az ujak. Időmultával az emlékekből lassan kipusztul minden keserűség, szomorú hangulat s csak a jó dolgok maradnak meg, hasznos alkalmatosságul arra, hogy a délutáni csibukfüstben felmerülve, elinbolgyogjanak a szobában, ahol az ember a gondolataival egymagára van.

Igy bujik föl nekem a trebinjei kék füstjéből néha, mintha a rokon dohány mérges zamatával akarna egybevegyülni, egy csodálatosan száraz, nagy égőszemű gyermekfej, piros, kékbojtos fezzel a borotvált kicsi koponyáján, fapapucokban, vézna, öregesen görnyedt természetén fehér ing, fehér salavári, piros selyem öv kopottas — bizony — a derekán, abban feszeng aztán, helyét nem találva, egy rettentés nagy handzsár, nagyobb, mint az egész kicsinyke férfiú.

Török gyermekek közt csodálatos szépeket lehet látni. A leánygyerekek, ha a szél elfújja néha a fejéről a fátyolt, amit buzgó anyja a Korán törvényét megelőzve, már kis korában ráerőszakol, oly arcot mutat, amelyet megnézhetne akármely lelkesebb ifju költőnk,

*) A nemrég elhunyt jeles írónk „Egyszerű emberek” című kötetéből. Megjelent az élet kiadásában. Ára: 5 korona.

aki leírásaiban szereti usztatni fehér tejben a halvány-piros rózsát. Pufók, kedves képű baba valamennyi. Messze idegenben a hazátlan, kicsapott katona, ha gyereket látott az uton, elévődött rajta (tudom magamról), hogy ugyan melyikre hasonlít, ez vagy amaz az otthoniak közül. Káplár Papp, aki asszonyt, két iskolás gyereket hagyott otthon, talált is a Cadinje Brdó fenyős tetején egy bosnyák házból két apró fiút, olyat, hogy megesküdött volna rá, hogy az övé mind a kettő.

Annál csodálatosabb volt ez az apró öreg fejű gyerek a többi között az ő magába vonult szótlanágával, hallgató szájával. Csak a szeme volt neki véghetetlen beszédes. Gyakran láttuk, mert egyetlen multságunk volt nekünk is, ha beültünk Antoniához, az albánhoz, akinek az utszélén volt a csárdája és lestük az uton a kószáló utas törököket, akiken legalább volt mit nézni, gyönyörű régi fegyvereket hordván valamennyi.

Főnt mindjárt, ahogy a maródi lovak istállójánál nekikanyarodott az ut a Cadinje hegynek, kezdődött a Szmail bég kertje, akit közönségesen török grófnak neveztek a táborban. Régi nemes familia, amely valaha szerb volt a nagy Dusan alatt, azután törökké vedlett s nagy ur volt a környéken nagyon, mert rajta kívül csak egy civil aga akadt még az egész Priepoljén. Ennek a feleségeihez volt beosztva Ibrahim, onnan szaladgált le napokint többször az albánhoz, hogy az ő grand magazinjából selyemszalagot, cukrot, egyéb

tetszetős dolgot vásároljon a Szmail bég asszonyainak.

A Limben gyerekek fürödtek nyaranta egész nap, azok okvetlenül meghajigálták az öreg fiút, akit nem vettek be maguk közé. Szomoruan nézett végig rajtuk s a szeme égett, mint a parázs, olyan fáradt, öreges futással szaladt előlük, mint amikor egy vén embert kergetnek.

Kicsi homlokán ráncok voltak, az tette olyan öreggé. Vékony hangján köszöntött be a merhabát a boitba.

— Hogy vagy, Ibro?

A vállait megrántotta egy kicsit s nagy egykedvűséggel felelt, csak hogy éppen mondjon valamit:

— Bäs . . .

Soha senki se látta játszani, de nem is kellett ő a többinek s olyan sivár volt ennek a gyermeknek az élete, mint maga a priepoljei kősziklás tájék.

— Ibrahim, akarsz dohányt?

— Nem . . . mondta lassan, a jatagánon úgy támaszkodva a könyökével, mintha asztal volna.

— Szépek a bej feleségei?

Valami fáradt kötelességszerű felháborodással lépett hátra s fenyegetően, ami végtelen furcsán hangzott az ő kis eunuch torkából szólt a kérdezőre:

— Ne beszélj, mert leszurlak.

Ha a jól megtermett katonák, akik félkézzel a levegőbe dobhatták volna minden

A város tanácsa nem tudván az adott helyzetben okosabbat tenni, személyes információ és felterjesztésben kérte a minisztert, hogy még csak most az egyszer engedélyezze a költségvetésbe beállított kölcsönök felvételét, hogy ezzel végre-valahára elintézzést nyerjen az 1916. évi költségvetés ügye.

Más mód most már, mikor régen tulajgyunk az esztendőn, igazán nem kínálkozik az elintézésre.

Mint értesülünk végre is sikerült a belügyminisztert meggyőzni, hogy most már nem tehet a város sem egyebet, mint a kölcsönökkel rendbehozni a dolgot, s hajlandó kivételesen és utóljára a kölcsönök felvételét engedélyezni, amikor aztán mi sem áll utjában az 1916. évi költségvetés jóváhagyásának.

Ezzel egyidejűleg lezárhatja végre a város a múlt évi főkönyveit és összeállíthatja az 1916. évről zárszámadását.

hanem annál alacsonyabbat. Amit 9 koronával vettek jegyzőkönyvbe, az nekem számla szerint 14 koronába került. A pénzt megkaptam, de az áru nekem többé van.

Hiába beszélt, hiába mutatta bezerzési számláit, az árut elvitték, holott a városi hatóság vezetője kijelentette, hogy a bezerzési árhoz 18 százalék reszt fűhet.

Ilyen esetek azt a kívánságot fejlesztik ki, hogy ármegállapító bizottságok működjenek, de szakemberek bevonásával és közreműködésével, ne ügyvéd és orvos legyen a bizottság tagja, hanem kereskedő és iparos. Hiszen itt szakemberek szükségesek s csakugyan nem lehet a 14 koronán bezerzési árut 9 koronáért elvenni.

Helyes, hogy a lánckereskedelem megfajtására mindent megtegyenek, s még hozzáteszem, hogy rögtön, a háború kezdetén kellett volna ez irányban intézkedni, mint Németországban, nem pedig a háború harmadik esztendejében, akkor nem szökött volna fel az ára mindennek. De valamely tisztességes hasznot csak biztosítani kell a legális kereskedelemnek, mert miből fizeti az adót, a világítást, a boltbért, a reszt többi kiadásait a kereskedő. De lefoglalni az árut, ott tartani hosszú hónapokig s elvinni a bezerzési áron alul, nem mondható a tisztességes kereskedelem támogatásának. Hiszen a vasutak órasíj díjat, fekbért kívánnak az ott maradt árukért. Csak a kereskedőnek kell őrizni a saját portékáját ingyen, anélkül, hogy hozzányulthasson, pedig hogy fáj a szíve, mikor egy megszűzda jelentkezik vagy egy nyomda, s vásárolni akar, mert szüksége van az árunak.

Mit mondít ez elő? A zugkereskedelmet. Ami azért van, még pedig azoknál, akik eldugják s nem nyílt üzletben dolgoznak, a tisztességes kereskedőt megszarolják, kibaszolják sorult helyzetét mindenkinek s nem adnak számlát. Gondoljunk csak a gyufára. A becsületes kereskedő, mert ilyen is van még, tartja az árut, amelyet kezelni kell, s emellett mégis megromlik az áru, el-

Vegyék át a kereskedőket a központok.

Egy nagykereskedő panaszai és indítványa.

Rendeletek jelennek meg a hivatalos lapban s a hatóságoktól majdnem minden nap, hogy a kereskedő tegye ezt vagy azt vagy amazt. Minden sulyos kötelezettséget ró a kereskedőkre, amelyért ellenértéket nem kap. Egy számban például 30 rendelet intézkedik a különböző bejelentési kötelezettségeket ír elő.

A kereskedő nem jogász, nem tud határ, mi az, amit bürokratikus nyelvezettel a rendeletek meghagynak. Jó lenne, ha érthető nyelven, jó magyarul írának meg ezeket s rendeleteket, s ne hivatosnának erre vagy erre vagy arra a szakaszra, hanem mondanák meg, mit tagyzen a kereskedő, aki nem jogász, s gyakran még a saját telefonszámát is elfelejti, mikor ki kell menni a raktárba s ki kell választania, mit szabad eladni, mennyi az a 10 százalék, amelyet eladhat, hogy fenntartsa magát családját, negy és drága személyzetét. Elfelejti, hogy a rendelet hivatkozott az előbbi ilyen és ilyen szakaszra s kibág. Pedig nem akar.

Most központosítanak mindent, a Központok gombamódrán keletkeznek, s természetesen nyereségre dolgoznak. Ezek lefoglalnak mindent, korlátozzák az árueladást, de ebből a közönség vajmi kevés hasznát lát. Megszabják, hogy 10 százalékot adhat

el a kereskedő árukészletéből, de ha valamiből 3000 méterje van, abból csak 200 métert adhat el legfeljebb, a többi raktáron marad. Tehát alig 7 százalékot adhat el ilyen nagyobb mennyiségből. Hogy tartsa ezt a többi mellett az üzletben? Ez csak példa, ilyen 10 százalék, amely 7 százalék, van tucat számban.

Másik eset:

A textilszakrótán tavaly novemberben a rendőrség a hadsereg részére lefoglalta a raktáron levő kenderpárgát s köteleket. Kiment a rendőrséggel a katonai bizottság: egy hadnagy, két őrmester s a „hadügyminiszter sürgönyére“ hivatkozással röghajtották a foglalást. Megmászalták a köteleket, felvették a jegyzőkönyvet s meghagyták, hogy „itt kell hagyni, ahol vannak“. Egyszer megjelennek a bizottság tagjai, kiegészítve egy pénzügyi hivatalnokkal, leszedik a köteleket. Hiányzik 11 kiló. Kijelentik, azonnal sürgönyöznek a hadügyminiszterhez. A kereskedő elkéseredetten mondja:

— Bánom is én, akár a pékkes is lehetnek. Én nem vagyok itt koldus, szuverén tulajdonos vagyok. Nem nyomozás és vizsgálat ez, hanem vásár, ha kényezervásár is. Az urak nem vették fel a bezerzési árat,

jatagánostul a kicsi háremőrt, megnevezték ezt az erőlyes fellépést, halvány arcára némi pirült ki.

Nem szerette senki, nem szeretett senkit, üres óráiban a hegyen mászkált és fujta a tárogatót. (Mert ott lent még most is megvan ez a csodálatos furulya, hiába tüzelgették fel annakidején Magyarországon valamennyit.)

A cigányok Novibazárban is a város szélén laktak, kovács valamennyi, rajtuk túl már nincs egyéb, csak a koldusok. Sorba ülnek és énekelnek. Ennek a nyomorult sornak a szélén állt egy leány, szerb volt és nyomorék, kék ruhában, fehér kendő a fején. Nem tudom, mint támadt a vélemény, hogy olyan, mint egy irgalmas néne. Sohasem kért semmit, csak állt szóltanul nyomorék lábain, sápadt arcát a földnek hajlítva. Mert hogy semmit sem kért senkitől, ő kapott legtöbb alamizsnát, amint már szokása az adakozónak, hogy elkerüli a lármás koldust.

A többiek haragudtak rá, szidták, ő hallgatta csöndesen.

Egyszer nagy láрма volt ott.

Pénzfizetés napján történt. A baka odalélt ur. Többet keres, mint amennyi itthon a téli napszám, pénzt nem költötte, mert nem volt mire. Valaki, aki nem tudott a vagyonával mit csinálni, egy teljes ezüst forintot dobott oda a soror-nak, ahogy egymás közt nevezték. Ebből kezdődött a mérges verekedés. A többi mind rátámadt, irigy haraggal akarták elkergetni a helyéről. A nyomorult leány néha szólt nekik,

könyörögve, a koldushad üvöltött, mankók emelkedtek föl s úgy lehet, agyonverik, ha nem jön le akkor megint a Cadince oldaláról Ibrahim, az a kis eunuch.

A nagy jatagán hirtelen szerepelni kezdett. A gyermek kirántotta, megcsillant a széles acél a napon, az apró ember a féktelen had elé állt, merészen fenyegetve, ölni készen, vékony hangja úgy csendült, mint egy erős vezényszó:

— Natrag! Vissza!

Vissza is mentek morogva. Amint a katonai iskolákban a hadicikkelyekről tanítják, hogy elhatározó pillanatokban egyes emberek helyes föllépése csaták sorsát döntötte el. Alig mukkantak, helyükre mentek s a földre tették mankóikat.

Amint a had elvonult, gyengéden hajolt le a nyomorékhoz lbros, megcsókolta a kis irgalmas néne homlokát.

— Ne félj...

Az nem félt. Fekete szemében könny csillogott, lbros ügyetlenül dugta vissza a jatagant s lassan lépkedve veres babusaiban a sziklaösvényen, fölment az asszonyaihoz.

Eddig van. Több nem történt. Kivéve hogy gyakran bosszantották a fiut az albán füstös, rozoga kintinjában e dologgal a katonák, kivéve, hogy egy napon rákiáltottak:

— lbros... Ibrahim, a kis koldusleány meghalt.

lbros megdöbbenve állt az ajtóban s el-

felelte becsukni. Halovány vékony arca megfakult.

— Nem igaz! — mondta határozottan.

— Hát eredj, nézd meg.

Kiment a koldusok sorához, a nagy százas diófák alá. Nem talála sehol a kis nyomorékot, a foszlányos kék ruhában s végig kérdezte a többi szerencsétlent, hogy hát hol van. Hát hol van, hát elment, föl a hegyek fölé s mankóját hagyta csak itt.

Szomorúan jött vissza s vásárolt a boltban egyet-mást, ami éppen akkor kellett a Szmáil bég féltucat feleségének.

— Hát igaz-e lbros? — kérdezték a katonák:

— Igaz — mondta halkán, remegő hangon, lehuzva vékony ajkszőgleteit.

A kegyetlenek tovább kérdezték:

— Sajnálod?

Nem felelt, csak intett s megindult kifelé.

Lassan haladt a vizparton, ismét kergetni akarták tarfejű gyermekek, de ő visszafordult, szemközt állt velük s szóltan mozdulattal tette sovány kezét kése markolatára.

Amint azok megrettenve az eddig nem tapasztalt bátorságon, visszatértek, megint ment föl a hegynek, fáradtan, lehajtott fejjel. Olyan öreg, olyan nagyon öreg volt e pillanatban a kis szerencsétlen félemler, mint egy agg, aki száz évet hordoz roskatag vállain.

értéktelenedik, beporzódik, megpenészedik. Az áru keselése nagyobb munka, mint az eladás, de hát nem adhatja el, mert le van foglalva. Ezért a kezelőért mit se kap, az árutömeg sorra az ő vállán marad.

As lenne a legjobb, ha a központok átvennék a kereskedőket s tisztességes fizetés mellett alkalmaznák őket, mert a mai lefoglalások s áruviszafutások mellett adót, rabsit, munkást fizetni s ez utóbbit tartani lehetetlenség. Az áru tartása különben is visszaélésre csábítja a kereskedőt, jobb ha elvisszik s szeme elől vagy elvezetik tőle végkép. S mi lesz akkor, ha az árak kifogynak s pót cikkel, mint már kordódtak, kénytelen a kereskedő dolgozni? Nem meri tartani, mert egyszer csak vége lesz a háborúnak, a pótelkek ára hirtelen leugrik s a kereskedő ha addig nem, akkor bizonyosan tönkrt-megy.

Akik 1915. elejétől 1916 közepéig kereskedtek, azok meggyesodtak, nem voltak rendeletek. De szóba a rendeletek tömegében megful a tisztességes kereskedő, a többi pedig a törvényesség felő tart. Megfojtani nem szabad a kereskedelmet, mert a gazdaságosság nem jut ekkorhoz s a produktív termelés csökken. Nem szabad rossz reklamákat modorral íjesztgetni azt a kereskedőt, aki nem szolgált rá, hiszen végre nem minden kereskedő már jó eleve „bűnöző ember.” S még egyet: a katonatiszt, aki ma a kereskedővel nagyon lenézően beszél, elfeledkezék, hogy civildben, mint gazda, ő is árul valamit: buzát, babot, tengerit, hagymát. *Nobiles par fratrum.*

A VI. hadikölcsön sikere.

As új hadikölcsön érdekében kifejtett ártól sikere mindjobban kibontakozik. A nagyváradí propagáló nagybizottság, élén dr Cziffra Kálmán főispánnal, valamint az intézőbizottság és a kerületi bizottságok, Juricskay Barna tanácsnok vezetése alatt, nagy eredményeket értek el már eddig is. As eddigiekből ítélve, a VI. hadikölcsön jegyzése Nagyváradon feldúlulja az előbbi hadikölcsönök jegyzését.

A propagáló körzeti bizottságok folytatják as agitációt. Ezekre vonatkoznak a következő meghívók:

Felkötörem a Satorovaszky-utca, Schlauchter, Rákóczi ut és as államvasutak területére kinevezett körzeti bizottság tagjai, hogy a VI. hadikölcsön érdekében kifejtett munkájuk eredményéről folyó hó 31 én délután 4 órakor Városház, 28. sz. szobájában alul írottat tájékoztatni saiveskedjenek. *Singlár Gyula, elnök.*

A hatodik hadikölcsön propagálása érdekében Váralja Velence és Csillagváros városrészek körzeti bizottsága vasárnap délután 4 órakor a Kolosvári utcai kis város-háza termében értekezletet fog tartani, amelyre nézve részvevőitük a polgárok már teljes számmal bejelentették és Löwenstein Zsigmond körzeti bizottsági elnök már gondoskodott as értekezlet minél sikeresebb lefolyása tekintetében. Ennek érdekében vettük a következő meghívót:

A hatodik hadikölcsön propagálása érdekében Váralja, Velence és Csillagváros polgársága vasárnap délután 4 órakor a Kolosvári utcai kis város-háza helyiségében értekezletet tart, amelyre as intéző bizottság és körzeti bizottságok összes tagjait, vala-

mint e városrészes érdeklődő polgárságát is értekezlettel meghívjuk.

Nagyvárad, 1917 május hó 26 án.

Löwenstein Zsigmond,
körzeti bizottsági elnök.

Halász Gyula, dr Feldmann Sámuel,
Szalay József, Tokay Herman,
körzeti bizottsági tagok.

As értekezletet, mint értesülők Friedlander Ernő bankigazgató fog ismertető előadást tartani a hadikölcsönről, továbbá az értekezleten meg fog jelenni Juricskay Barna pénzügy- és adóügyi tanácsos és a helybeli pénzintézetek igazgatói teljes számában.

A jegyzések lanskedatlan erővel történnek továbbra is a központi irodában (város-háza földszint 28. sz. szoba) ahol as összes érdeklődők teljes számában felvilágosítást nyernek.

A Magyar Általános Hitelbank nagyváradí fiókjánál a jegyzési időszak első ciklusában nagyváradí ügyfelek három millió koronát meghaladó összegű jegyzeteket, melyek közül a nagyobb összegek a következők:

Nagyváradí I. sz. káptalan törzsvagyon 400,000, Pásonyi Elek Gusztáv, Tóth Mihály Szalárd, A. H. Gyula költő és szövőtipari gyár rt. 100,000 -100,000, Spitzer Sámuel és fia, Weissz Mór és Társa Gyula, Gyönyörű Lajos, Szakács Gábor, Moldoványi Ferenc, Schreier Zsigmondus, ifj. Ullmann Isidor és fiai 50-50,000, Papoic-barátokai társas r. Nagyvárad, Gyönyörű János 40-40,000, Darvas Rézsi és Imre, Moskovits Mór és fia rt., dr Fráter Imre, Obersch Sámuel, Reich József 25-25,000, Löblé H., Szahlander Károly, Hermann Sámuel 30-30,000, Gör. kath. tiszti nyugdíjalap Kobu David, Tóth Péterné, Toldi művelőd. rt., 20-20,000, Arany Albert 90,000, Nadányi Zoltán, dr Nadányi János 60-60,000, ifj. Tunyoghy L. Bel Wagner testvérek, Kampell J., 15-15,000, A. W., 100,000, L. F. 40,000, öz. Ujfalussy Endréné 38,000, Lukovich Gyula özadór-összege 31,000, Epszteln József 40,000, Kutlak Rudolf, Fröhlich József, Wertheimstale Alfréd, Schreier János, Balla és Gröss 20-20,000, Weissz Menő 30,000, Vannay Anna, Tunyoghy család, Reichard Dzsos 15-15,000, Kócsa Adolf Biharóbród, Weissz David, Pócsányi László, Neumann Zsigmond, Tamasvári Gergő, Weiskovits Lajos, C. ilér Imre, Friedmann és Schvaer, Munk és Schönbberger, Schwartz és Ujmann, Tóth Andor Belányi, Schranitz János, lovasz Sparker Ferenc, Farkas Simon, Steiner Viktor, Lang Gyula 10-10,000, Schiff Ervin és Odón 9,000, Schiller Ferencné 7,000, Hönig Albert, Sipos Gábor, Tóth Virág (Rév), Fősz Bálint, Ince Albertné 5-5,000 K., Bihar megyei tüzfészerítő rt 2,000, Heller és Seidmann, Stern Szabolcs, 4 ik honvéd gyalogezred özevny és áruáruja 15-15,000, Salzer József 11,000, Nagyváradí israhita szentegylet, Zunker József, Magyar szirmotvek r. t., Glöckmann és Farkas, dr F. M., Winter Károly, Dános Gézáné, Vajna János, Vajna Imre, Papi nyugdíj pőasztár, Farkas Henrik, F. D., F. E., dr Konrad Jenő, gator Fődsz Béla, Veó Albert és társa, Ripponer Farkas, dr Molnár Imre, 4 ik honvéd gyalogezred szabizottsága 10-10,000 Barta Károly 6,900, Argyófalvy Alfrédné, Balogh Kálmán, K. H., Áruforgalmi részvénytársaság, Freifeld Béla, főszeikai Schwartz Sándor, Schwarz Gyula, Kohn Gábor Eoszteln Samu, Fűchsi Testvérek utóda r. t., Schumacher Lajos, Dános Imréné, Tóth János, Csibere István özadór, Lybar Sámuel, B. nedskőmör, Blayer Lajos, dr Philipp Aladár, Vámos Jenő, öz. Wallerstein Ferencné, Tadóvecz ellen védekeső egyesület, dr Néd udvary Jenő, Nagyváradí áruaktár r. t., Ujváry József, Zilah, Róth Ferenc, Nagy Kálmán Bánlithonyad, Diósy Iga, Fia Lajos további 5-5,000, M. kir. 32 honv. pótzászló sly hadi özevnyek és árvek 17,800, Hönig

Mór 9,000, E. E., Tokai István, Weissz Lajos 6-6,000 korona.

A Magyar Általános Hitelbank nagyváradí fiókjánál az összes jegyzés az első ciklus végén a kilenc millió koronát meghaladja, mely összegben a bankfiókok pénzintézetek és iparvállalatok özevnyjeinek jegyzése is belefoglaltatik.

A Pesti magyar Kereskedelmi Bank nagyváradí fiókjánál többek között a következő nagyobb jegyzések eszközöltettek: Gróf Szechényi Miklós lat. szert. pőspők 100,000, Nagyváradí lat. szert. káptalan 100,000, Gószdu alapítványa, Magyar Városi érsek metropolita jegyzése 100,000, oberszáldi Sieglar Courad altábornagy 10,000, ebből a Kereskedelmi Banknál 5,000, Eleő Gyula-városi Takarékpénztár saját társa részére 50,000, Schwartz Gyula, Gyapoly 200,000, Neumann M. bécsi óg helybeli fiókja, mely óg özevnyje az I-VI. Magyar hadikölcsönből 1,600,000, 150,000, Lédéser Menő 50,000 Karacsógyi Ferenc Budapest 25,000, Blayer Lajos 25,000, Weissz Lajos 20,000, Haas Márton, Biharillye 15,000, Wahrmann és Breiter, Tuzs, Munk és Schönbberger, Nagyvárad 45,000, ebből a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, Ellbogen David, dr Scheer Ármlo, Flegmann Ármlo, Papp Dezső, Fűchsi Testvérek Utóda, Szanditz es Társa további 5,000, Janky Antal Utóda 10-10,000 korona, László Vilmos, Malster Janő Budapest, Reichard Dzsos 25,000 ebből a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál 5-5,000 korona.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál a VI-ik hadikölcsönre a jegyzés első ciklusában 2,730,000 korona összegű jegyzés történt. Ezen összegben sok kisebb tételek is voltak jegyzés is szerepel, így egyenként több ezer koronát tesz ki ezen gyűjtes melyet a m. kir. főzevnykőtanál Hegedűs Árpád tanár, a felkőkereskedelmi iskolánál Keresz Menő tanár és az ír. slemi iskolánál Sebestyén Dzsos igazgató busgó, közreműködés a barafias cél érdekében eredményezett.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár részvénytársaságnál a már közölt jegyzések kivül a következő nagyobb jegyzések eszközöltettek:

Nagyvárad város 200,000 részjegyzés, Belnyesi Takarékpénztári fiókunk utján 89,000, Szahlander Károly 70,000, Nagyvárad-Belnyesi Vaskővi Vasut 60,000, Praxli Katalin, Spitzer Sámuel és fia részjegyzés, ifj. Mahler György Sitar, Székelyhídi Népbank részvénytársaság 50-50,000, Kővér Endréné 30,000, Gy. N. 28,300, Bogár Sándor, dr Stern Odón, Nagyváradí Városi Vasut r. t. részjegyzés, 25-25,000, dr Gröss Menyhért 22,000, Havassy Zsigmond, Dausch Ignác, Sebőkörös visszahárvó társulat, Zlinszky Béláné, N. H., N. F. 20-20,000, V. J. 18,000, ifj. Popper József, Wechsler Adolf és Társa r. t., Reisman Mór 15-15,000, Fái József Nagyzsalonta 14,000, Kobu Ióó, Ferenc Ilona és Antal 12,000, Gröss Albertné, Nagyváradí Kereskedelmi és Iparkőszára, Weissz Márton pékmester, Vály Góza és András, Gellmann Antal, dr Matolay K., Kallós Jakabné, dr Popper A., dr György Ernő, dr Győmánt Jenő, dr Berkovits Renő, dr Várnay Ferenc, öz. Rosenfal Jakabné, ifj. Fellegdy József Menő telegő, Munk és Schönbberger, Farkaske delmi rt. fiókja, Rosenberg Izab, A. T., Istvánffy László hadnagy, Sásvári Ferenc, Friedmann Félőp Budapest, Balogh Magda 10-10,000 korona, Bihar megyei és nagyváradí özevny, Wechsler József, Tokay István 8-8,000 korona, öz. Holvód Vilmosné Istvánffy Sándor 6-6,000 korona, dr Gröss Samu, dr Aczél Béláné, Vidor Maró rt., L. I., Polgár András, Kurlandt Antal, Kőszéssy Kálmán, Bizományi rt., Pásztor István, dr Reich Mór, Gyermekbarát Egyesület, Schön Hermann, Szalai József igazgató, Révész János gyógyszerész, Szűcs Béla (villamosmő), Lindenfeld Julienne, Ren-

des Vilmos, Mérés Kálmér, M. A., Nussbaum H és Tarsa, Tihanyi Sándor Budapest, Balog Árpád 5-5000 korona.

A VI. magyar hadikölcsonre a Nagyvárad Takarékpénztárnál esaközölt jegyzések: gróf Széchényi Miklós megyepüspök 200000, nagyvárad i. asert. Káptalan 500000, L. asert. egyházmegyei főpénztár 84000, Grócz Béla nagyprépost 30000, dr Karácsonyi János püspök 20000, Grosinczy Antsi i. as. kanonok 10000, Nagyvárad város 200000, Nagyvárad Takarékpénztár 250000, Biharmegyei Nőegylet 52000, Nagyvárad László- és Hunyady malom 75000, Váradszőlősi Takarékszövetkezet 60000, Tenkei Takarékpénztár 35000, Sebes-Körös Társulat 10000, Léderer és Kálmán gyár 45000, Nagyvárad városi vasút 25000, Pramentri főgimnázium 4000, Kiss Ernő 50000, Frankó Endre és neje 3000, Horváth Árpád 10000, Vajna Imre 30000, Mokus Sándor 40000, Fűchál Testvérek 25000, Pfeiffer Gyula 20000, Katz Lajos 11000, Nagy Erzsébet, Bellán Gyula, Hegedüs Jánosné, Gyurkovits Kornélné, Caillé Imre, Sződényi Márta, Munk és Schönberger, Morgenstern Erzsébet, Morgenstern Rezső 10-10000 K, Nagy Károly 66000, Buszár Bertalan 6000, Baróthy Pál, Singlary Gyula, Nagyvárad kereskedelmi és bizományi rt., Kutiák Sándor, Kubik Gyula, Mertz János, Berger Dániel, Sterberg Mór, Brüder Jenőné 5-5000, Nagyvárad evangélikus egyház 1200, Gellért László, Jász Ilona, Vozári Ilona, Lovász Sándor, Szabó János 1-1000, Gavallér Lajos, Spitzer Adolf, 3-3000 Mokri János 3500, Pongrácz István 4000 öz. Bary Józsefné 2500, Urbán Jolán, Erdős Lajos Szilágyi Zsigmond 2-2000, Csajgás M. 1100 Ujfalusi Ilona 2200, Kurty István 2000, Herschman Fülöp 2500, Neumann Márton 2000, Péchy Károly ezredes 1000, dr Sár váry Sándor 2000, Armandola Wladimirné 1000, dr Imrik Gusztáv 2000, Krucsa István 2000, dr Tóth Kálmán 8000, Láng József 1000 dr Sigmund Andor 2000, Weissberger Lajos 1000, Bara Samuel 1000, Lux Ida 1000, Hollós János 1000, Kulcs Lajos 2000, Kecskés Kornélné, Nagy János, Benedek Sándor, Vajda Testvérek, Németh Pál 1000-1000, Karp Hermann, Kufnauer Gyula, Kollner D. és Fia 3000-3000, Szentovits József 2000, Beróhy Zoltán 2500, Ákos Ferenc 7000, öz. Molnár Lipótné, Weisslovits Lajos, Spitzer Israel, Morgenstern Melisza 5000-5000, Schwartz Juliska 10000 korona.

A Gazdasági és Iparbanknál eddig történt nagyobb jegyzések: Nagyvárad város 100000, Beöthy László dr 40000, Előd bank 80000, Miestei takarékpénztár 29000, Képes Ignác 15000, Papo Barátos r. t. 10000, Bihardíszegi takarékpénztár 10000, Balásházy Iván 3000 és számos apró. Az intézet saját jegyzése 250 000 korona.

A Bihoreana Takarékpénztár és Hitelintézetnél eddig a következő tételek jegyeztek: a nagyvárad i. g. kath. egyházmegyei alapítványok 20000, Csiburka Simon gazdálkodó Vereosrog 6000, dr László Aurél ügyvéd, Pántya Peter cég tagjai: Pántya Péter, Weinberger Sándor, öz. Mérés Imréné Nagykaroly 5-5000, Dismendi József 2000 korona. Ezen jegyzéseken kívül még az intézet saját számlájára jelentékeny összeget fog jegyezni.

Az Általános Takarékpénztár részvénytársaságnál a VI. hadikölcsonre eddig a következő jegyzések történtek: Nagyvárad

városa 100000 Nagyvárad i. r. Hitközség Finárvaháza, Friedmann és Schwartz, Gólya János, Adorján Ármán dr 10-10000 Robitsék Béla 9000, dr Adorján Ármán, Sch. L. Weiss József, Arany Albert, Goldberger Izidor Sándor, Reichard Dezső (részjegyzés) 5-5000, Farkas István (részjegyzés) 4000 korona. Az Általános Takarékpénztár saját jegyzése 25000 korona. (Az Általános Takarékpénztár eddigi jegyzései 150 000 korona. A jelenlegi jegyzések a korábbi kibocsátású jegyzésekkel együtt az intézetnél meghaladják az egymillió kétszáz ezer koronát.

A Népszövetségi Hitelszövetkezetenél jórészt apró tételekből eddig számos jegyzés történt. — Nagyobb összegeket jegyeztek: Grócz Béla nagyprépost, dr Karácsonyi János c. püspök, Spett Gyula prelátnak, kanonok. A jegyzések tovább folynak.

A helyőrség hadikölcson-bizottsága. — Az eberswaldi Siegler Konrad altábornagy, kerületi parancsnok és Fülöp Artur altábornagy, állomáparancsnok vezetése alatt álló nagyvárad i. helyőrség, amely már az V. hadikölcsonnél 5 és fél millió korona jegyzést gyűjtött, es alkalommal is megalakította hadikölcson-bizottságát. A bizottság a helyben székelő alakulatokon kívül a kolozsvári honvédkerület összes állomására is (Békés, Szenteg, Szarvas, Turkeve, Mezőtur, Gyoma, Mezőberény, Nagyszalonta stb.) kiterjeszti működését. Az agítató kiterjed a helyőrség tisztikárára, legénységére, azok hozzátartozóira, a katonai hivatalok szállóira. A hadikölcson bizottság a Bémer téri Bazár épületben központi irodát létesített és ennek élére Goldmann Miksa főhadnagyot állította, aki a korábbi jegyzésnél a vidéki állomások jegyzéseit is szervezte.

Az egyes csapatokhoz hozzáírt tiszteket delegáltak a jegyzések összegyűjtésére, akik ismeretterjesztő, buzdító előadásokat tartanak a legénység anyanyelvén. Reklám nélkül, eserdeben, de annál intenzívebb hangsúlammal folyik a bizottság munkája, a felhívások napoként ezrelve mennek szét és semmi kétség, hogy a minden ízében példásan organizált propaganda ez alkalommal is megfelelő eredményt fog felmutathatni.

Az eddig bejelentett jegyzések összege az egymillió koronát már jelentékenyen meghaladja.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után eltűntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 korona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszertárban

Zöldfa-utca.

A kormányválság és a főispánok.

A főispáni állás természetéből folyik, hogy az egész miniszterium lemondása és más pártvezetett kormány kinevezése esetén a főispánok is benyújtják lemondásukat. Így mondott le a koalíció kormányrajutása alkalmával Beöthy László, a munkapárt megalakulásakor pedig a volt koalíció főispán, Glac Antal Nagyvárad és Biharmegye főispáni méltóságáról.

Alig jelentek meg az első hírek a Tisza-kormány válságáról, a lapok egy része azonnal az új éra első teendőjének hirdette az eddigi főispáni kar kicserélését.

A kérdés fölvetése ma még mindenestre korai. Nem lehet tudni, nem a munkapártnak vagy legalább egy részének bevonásával alakul-e meg az új kormány többsége, a mely esetben természetesen a főispáni állásokban is csak részleges változás következhet be. Természetes dolog azonban, hogy ez esetben úgy a megmaradó, mint az új főispánok egyaránt az új kormány intenciói szerint működjenek.

A főispáni kérdés megoldása lesz mindenesetre az új kormányzat egyik legkeményebb feladata, a melyet nagy körültekintéssel és mindenütt a helyi viszonyok figyelembevételével kell megoldani.

A mi főispánjaink közül dr Miskolczy Ferencről, Biharmegye főispánjáról tegnap az a hír terjedt el, hogy teljesen azonosította magát Tisza István további magatartásával; bejelentette már most lemondását, nem várva meg az új kormány kinevezését és csak ideiglenesen hajlandó tovább vezetni az ügyeket. Csallakozik Tisza István ellenzéki pártjához. A megyei főispáni székben tehát előreláthatólag változás lesz. Ha Miskolczy távozása valóban befejezett tényé válik, akkor Biharvármegye erős akaratu nagytudásu vezért veszít.

Nagyvárad város főispáni méltóságában a változás nem bizonyos. Dr Cziffra Kálmán rövid eddigi főispánisága alatt annyi bizonyosságot adta es állásra való rátermettségének, a város ügyei iránti igazi megértő szeretetének, minden egyes hosszaforduló polgártársra igazságos kérését annyi jóindulattal támogatta, hogy a város polgársága pártkülönbség nélkül óhajtja megmaradását. Dr Cziffra Kálmán a társadalmi akcióban, a háborus jótékonyág vezetéseben is előjár, irányít, vezér- és döntő tényező, akinek állása további megtartására való fölkörcse abból a szempontból is indokolt lesz.

* Négy olcsó hét a Czillér-áruházban. Nagyvárad legnagyobb áruházának a mai lapunkban megjelent hirdetését senki ne mulassza el figyelmesen elolvasni. A drágaságban is olcsón vásárolhat Czillér Imre nagyáruházában mindenki, akinek bármiféle bevásárolni valója van. Keresse fel hát a takarékos közönség a 4 olcsó hét alkalmából a Czillér Imre nagyáruházát.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, medervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek. Telefon 11-09.

Kész a katolikus autonomia.

A budapesti magyar katolikus püspöki kar legutóbbi értekezletén az évekig tartó fontolgatás után befejezték a katolikus autonomia ügyének tárgyalását és végre létrejött a püspöki karnak azon elvi megállapodása, amely az egyház vagyoni és iskolai ügyeinek intézését reá bízta a megalkotandó autonóm szervezetre. A főpapok beható tárgyalás után néhány észrevételt tettek ugyan a törvénytervezetre, de azt a lényegben helyeselték. Most két fórum elé kerül a tervezet, a király és a pápa elé. Kétségtelen azonban, hogy a király nem fogja kilógásolni a kormány javaslatát és hogy a pápának is aligha lesz észrevétele a tervezetre.

A törvényjavaslat hangsúlyozza a hierarchikus szervezet és a királyi főkegyuri jog érintetlenségét, a főpapok kinevezése továbbra is 6 Felsőge kisorsóló jogá maradt, azaz az új tervezet eljuttatja az 1870-iki tervezetnek azt a rendelkezését, hogy a nagyobb javadalmakat az autonomia igazgatótanácsának kandidációjára alapján töltsék be a király. Az autonomia megadja a katolikusoknak a jogot, hogy vagyonaikat önállóan kezeljék, ez azonban csak katolikus alapítványi birtokok kezelésére vonatkozik. Iskoláikat a katolikusok az autonómiai tervezet szerint ugyanolyan jogkörrel kormányozzák, mint a protestánsok a saját iskoláikat.

Az autonomia kezébe kerül a nagyváradi jogakadémia igazgatása is. A tanulmányi alapról fenntartott kir. gimnáziumok szintén mind az autonomia kezelésébe kerülnek, általában olyan lesz a magyarországi katolikus autonomia, mint az erdélyi kat. status autonomiája.

Amint az országgyűlés elfogadta, a király szentesítette az autonómiairól szóló néhány szakaszos törvényjavaslatot, össze fogják hívni az autonómiairól szervező országos gyűlést, ez a szervezet fogja az autonomia kormányzat részleteit kidolgozni és jóváhagyás céljából 6 Felsőgének bemutatni.

A fűrdővasut kiépül a háboru után.

Új szárnyvonalak a belényesi—vaskóhi vonalon.

A fűrdővasut ügyében az engedélyes Belényesi vasúttársaság és Nagyvárad város kiküldöttei a napokban tárgyalták a felmerült kérdéseket elintézték.

Különösen három függő kérdést kellett tisztázni, amelyeket a vasúttársaság és a város között, a miniszter szerint is, megállapodást kellett létesíteni.

A legfontosabb volt az átháramlás kérdése, vagyis hogy az engedély lejártá után a vasútvonal, egész felszerelésével kiújk a tulajdonába megy át: a város, vagy az állam tulajdonába.

Ezenkívül kölcsönös megegyezés szükséges a menetdíjak és a menetrend kérdésében, amelyhez a szerződés szerint Nagyvárad városának is van hozzászólási joga.

Az értekezleten az átháramlásra nézve az a megállapodás történt, hogy a kérdés

a törvényhozás elé tartozik s így az dönt felette.

A menetdíjak nézve a város képviselői elfogadták a vasúttársaság által proponált 1 korona 20 fillért a városból ki és vissza.

Elfogadták továbbá a város képviselői a vasúttársaság által kontemplált menetrendet is.

A kölcsönös megállapodást mint saját javaslatát a legközelebbi városi közgyűlés elé terjeszti a városi tanács.

A Belényesi vasúttársaság a háboru után haladéktalanul kiépíti a fűrdővasutat s ezzel megvalósítja Nagyvárad város közönségének régi vágyát.

Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a Belényesi vasúttársaság igazgatósága elhatározta, miszerint tekintettel a bixari alumínium ércekben gazdag bányákra, a forgalom megkönnyítése céljából Biharrosszál, továbbá Kiszédrástói Vasaskőfalvág szárnyvonalat épít. A vasútvonalra azonnal megkéri az építési engedélyt s annak megérkezése után hozzáfog a vasut építéséhez.

A világháboru számokban.

A mostani világháborut nem kevesebb mint 39 hadüzenet és 6 megszakítás a diplomáciai összeköttetések jellemzi.

A földünkön most élő 1600 millió ember közül 1350 millió ellensége a négyes erővel szembe, mely mindössze csak 155 millió embert számlál, csak a 100 milliónyi maradék semleges. Persze mindnyájan harcra készek, mint a franciák, angolok és mi, de még az észak nem harcolnak is, rokonszavakkal, munkajokkal, termelésekkel és a mi majdan esztétén számításba jön, kereskedelmi érdekeikkel és összeköttetéseikkel a mi ellenségeink oldalán foglalnak helyet!

Földünk felületének a 148 millió négyzetkilométert tevő szárazföldjéből 148 négyzetkilométer az antanté és csak 6 millió négyzetkilométer a középponti hatalmaké. 17 szoros területen lakó ellenségeink iriglik tőlünk a magunkét. Első pillanatra megdöbbentő ez óriási különbség, hisz a földből veszik ellenségeink, miként magunk is, mindegy erejüket, nyersanyagukat és éllelmi szereiket, melyek mindannyuk már nagyon szűk mértékre leszállottak, de nagy megnyugvásunkra szolgálhat, hogy mi annak a területnek, melyet ellenségeink bírnak, egy tizenhatsz részéből annyi erőt vagyunk képesek meríteni, hogy mindnyájukat legyőzzük, s a mi nyilván földünk jó minőségének s a mi gazdálkodásunk felsőbbségének tulajdonítható.

Ha az ellenünk (a középponti hatalmak ellen) álló 1350 millió embert körülbe egymás mellé állítanók, 6—6 embert 1—1 négyzetméterre, akkor ez az embertömeg elborítaná egész Angliát, Walesszel és Skóciaországgal, míg ugyanakkor a középponti hatalmak 155 millió embere alig töltené meg Belgiumot!

Militarizmusról beszélnek, amely ellen küzdenek, de a francia (s most már az angol) militarizmusról és az angol marizmusról hallgatnak. Anglia és Franciaország ugyanúgy afrikai, északamerikai, ázsiai és ausztráliai gyarmataikból — 42 és egyegyed millió négyzetkilométerrel, tehát 7 szor nagyobb, mint a négyesszövetség területe — teltségére szerint vonatott össze hadesapatokat, hogy az európai civilizációról (!) küzdenek! Nem a militarizmus ellen küzdenek ők, ez csak külső cseggér, hanem a keletkezésben levő német kereskedelmi hatalom ellen. Közönséges, aljas kenyérligység az egész. Anglia nem tűri, hogy kivüle még más nemzetek is boldoguljanak, hanem mindent, de mindent maga akar az egész világ elől elkaparítani és ebben a telhetetlenségében sa-

gitik más nemzetek is, kik csak nagy későn fogják észrevenni, hogy a tulajdon érdekeik félrelátásával és rangoteg áldozatokkal Anglia érdekeinek szolgáltak.

Nagyvárad gyomra.

Mivel látta el a közönséget az élelmezési ügyosztály?

Ebben a nehéz időben, mikor a közönség élelmezése a legnagyobb feladatot rója Nagyvárad városára, illetve a Lukács Odón főjegyző által nagy energiával, bámulatos akaraterevével és körültekintéssel szervezett élelmezési ügyosztályra. A már két év óta fenntartott üzem derekasan bevált.

A helyes beosztás és takarékoskosságot követve, nem mondhatjuk, hogy bűriben voltunk az élelmezésnek, de szerencsére nálunk soha nem fordult elő, hogy akár isztben, akár más elsőrendű élelmicikben hiány lett volna, mint ahogy előfordult más városokban, ahol többször napokig nem volt liszt és kenyér. Ettől megvédte a várost az élelmezési ügyosztály előrelátása.

Ma Nagyváradon az élelmezési ügyosztály 95000 ember ellátásáról gondoskodik, nem számítva ebbe az átutatók sokaságát.

Az élelmezési ügyosztály befektetett tőkéje 180.000 korona, 1915. ez év május 1-ig az összes forgalom 70 millió korona volt. Ezen horribilis összegből 1916 augusztus 15-étől 1917 május 1-ig 50 milliót forgatott az ügyosztály.

A Hedi Termény részvénylársságtól kapott a város havonta 25 vagon buza-isttet és 17 vagon tengerillisztet.

Erdékes, hogy mennyi élelmiszert hozott az élelmezési ügyosztály a megállapított, tehát nem uszora áron forgalomba 1916 aug. 15-től az évi május 1-ig:

847,000 kiló grist, 1 060,800 Ko. 0 és lisztet, 1 302,300 Ko. lisztet, 3 525,400 Ko. kenyérlisztet, 1 034,700 Ko. burgonyát, 100,000 Ko. babot, 45,200 Ko. kölest, 8800 Ko. rizst, 386,426 db. tojást, 14,600 Ko. kávé, 644,500 Ko. cukrot, 3700 Ko. pótkávé, 8000 üveg denaturált szeszt, 37,000 Ko. szappant, 60,900 Ko. szirt, 144,000 Ko. sőt, 58,600 Ko. vajot, 13,200 Ko. árpegyöngyöt, 12,600 Ko. borsót, 10,900 Ko. almát, 5074 doboz tejkonaszervát, 384 Ko. csokoládét, 45,400 Ko. hagymát, 1304 métermássa zabot, 867 Ko. tsát, 300 Ko. lenesát, 14,200 métermássa sajtot, 28,700 Ko. aszaltszilvát, 1004 üveg cognacot, 4200 Ko. mákot, 400 kiló mogyorót.

Ezenkívül a városi közigazdaság egész termését: zöldséget, káposztát, reket, karfiolt, olaszt, zöldbabot, zöldborsót, paradicsomot, tököt, uborkát, zöldborsókat hozott forgalomba a város.

Gondoskodott ezenkívül az élelmezési ügyosztály a hússzükséglet egyrészének ellátásáról, amelyben 1916. november 1-je óta saját hatóságai husziszemelt tart fenn s ebben levágásra és eladásra került 1074 hízott sertés és 88 drb marha. Ezeknek husát Fröhlich János hentesüzletében és felügyelése alatt mintaszerűen dolgozták fel, illetve hozták üzembe.

Ezek a számok élénken illusztrálják az élelmezési ügyosztály óriási munkáját és szükségességét mellett annak nagy jelentőségét.

Ezenkívül el sem tudjuk képzelni hova jutottunk volna a háboru nyomorúságai között.

A kormányválság.**Kihallgatások a királynál.****A Tisza kormány tanácskozása.**

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) Az esti lapok jelentései szerint újabb kihallgatásra meghívót kaptak: Berzeviczy Albert, Návay Lajos, Lukács László továbbá gróf Zichy János és gróf Serényi Béla.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) A lemondott kormány tagjai ma délben minisztertanácsot tartottak, amelyen hivatalos folyó ügyeket intéztek el.

Khuen-Héderváry a koncentrációról.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) Gróf Khuen-Héderváry Károly ma nyilatkozott egy lap munkatársra előtt, és a következőket mondta:

— Kizártnak tartom, hogy a mai audienzián döntés történjék. Valószínű, hogy pártokivüli politikus kisp. megbízást. Esetleges koncentrációs kabinethez a munkapártból kevesen csatlakoznának.

Légi támadás Anglia partjai ellen.

Berlin, május 26. A nyugati hadszíntérrel szembeni jelentés:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadserege.

Loosnál a harcok szűz végződtek, hogy az ellenséget teljesen visszavetették árkaikból. Foglyok és géppuskák maradtak kezükön. A tüzérségi tűz ép úgy mint az előző napokon a Scarpe mindkét partján élénk volt.

A német trónörökös hadserege. A Chemin de Damas-on egy osekély veszteségünkkel keresztül vitt támadás állásainkat jelentékenyen megjavította. Szilésziákból mecklenburgiakból schleswig-holstein-waldból és hansvárosiakból álló csapatok nagyszertű lendülettel rekironítottak az ellenségnek és 14 tüzet 580 fnyi légénységet elfogtak, 15 géppuskát és sok hadiszert zsákmányoltak. A megnevesített vonalokon egy francia ellentámadást simán visszavertünk.

A Champagne nyugati részében az ellenség heves tüzérségi hatás után, amely délián pergőtűzre fokozódott 4 kilométer szélességben erős támadást intézett magassági állásaink ellen.

Laurokól délre és délkeletre visszavetítettük a franciákat, ellentámadással pedig megtisztítottuk a betörési helyeket. Az első roham balsikere után az ellenség két további támadást intézett, amelyek hasonlóképp megbíruultak.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Semmi újásg.

Egyik légi rajunk sikeres portyázás alkalmával Anglia déli partjain bombákat dobott Doverre és Folkestonra. Messze jutott repülőink az ország belsejében is jó eredményeket értek el. Az ellenség tegnap számos légi harcban 20 repülőgépet vesztett, egyet pedig védőtűzelésünk következtében.

Almenrode hadserege a 19. és 20. ellenfelét lökte le.

Keleti harctér.

A Duna és Bereznas között, továbbá a Zloczew Tarnopol vasútól egészen a Kárpátok erdővidékéig, valamint a Moldvai határ

területen derült időben a tüzérségi tevékenység a szokottnál élénkebb volt.

Macedóniai front.

Lényeges esemény nem volt.

Ludendorff, első főcsászármester.

Oroszországot

nem köti többé a londoni egyezmény.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Kopenhágai forrásból eredő megbízható hír szerint az orosz kormány közölte szövetségeseivel, hogy a londoni egyezményt felmondja s csak más alapelvek szerint hajlandó új szerződést kötni.

Az olasz offenzíva óta 7000 foglyot ejtettünk.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) Hivatalosan jelentik: Míg a Wimpach völgyben a harcok ellanyhultak, a Karszt fensíkon úgy mint eddig, nagy elkeseredéssel folyik a harc. Május 23-ika óta több mint 7000 foglyot ejtettünk.

Az olaszok egy lépéssel sincsenek közelebb céljaikhoz, mint az offenzíva első napján.**Eredménytelen támadások.**

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, május 26. (Hivatalos.) Különös esemény nem volt.

Olasz harctér. Budapest, május 26. (Hivatalos.) Délnyugaton az erős harc tovább tart. Ha a május 23—24-iki harcok hevessége még fokozódhatott, ez tegnap bekövetkezett. A hős lsonzó hadsereg a harcokban eltelt, éppen most véget ért két év alatt sohasem állott az ellenség nagyobb erőfeszítésével szemben, mint az elmúlt napokban. A harc színhelyei is az ismert helyek voltak. A Plava melletti terület, a Vodice melletti magaslat, a Monte Santo, a görzi dombvidék. Az ellenség mindenütt nekironított vonalainknak, helyenként kétszer, háromszor is, de rohamoszlopai minduntalan szétzuzódtak vitéz védelmünkön. A leghatalmasabb tömegtámadás ismét a Karszt fensíkon levő állásaink ellen irányult.

Amit a harc folyamán a védelemben és ellentámadásban a legerősebb ágyutüz közepette tanúsított szívós helytállásban és az ember-ember elleni viaskodásban a védőknek teljesíteniük kellett: annak méltatása a történelem feladata. Mindennél világosabban beszél az eredmény. Ha az arcvonalt legdélibb részén a keskeny szakaszokon folyó harc még nem is ért véget, ez a nap teljesen a mi javunkra dőlt el. Az ellenség támadása az egész arcvonalon véresen és eredménytelenül összeomlott. Az ellenség ahhoz a céljához, hogy vonalainkat áttörje, a csata 15-ik napján egy lépéssel sem jutott közelebb, mint az első napon. Karinthiában és Tirolban a helyzet változatlan.

A vezérkar főnöke.

Kihallgatások József főhercegnél.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) József királyi herceg kihallgatáson fogadta Návay Lajost, Berzeviczy Albertet és Lukács Lászlót.

89200 tonna újabb hajóelsüllyesztés.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a tengerészeti vezérkar főnöke hivatalosan jelenti: Buvárhajóink az Atlanti óceánon 19200, az Északi tengeren 70,000 tonna tartalmu hajót süllyesztettek el. Május 26-án ezen kívül egyik buvárhajónk az Atlanti ceánon elsüllyesztette a 6300 tonnás segédcirkálót.

A Szigligeti Társaság évadzáró ünnepe.

A pütkösi ünnepek programjában előkelő helyet foglal el Nagyvárad irodalmi egyesülete, a Szigligeti Társaság, amely mostanában oly élénken kívessi részét a kultura munkájából. Ujjalakulása óta gazdag, eseményteljes eszenorját most zárja le szal a magas színvonalu felolvasó ünnepséggel, amelyet Pütkösd hétfőjén délelőtt 11 órakor rendez a városháza dísztermében.

Az ünnepség műsora a következő:

1. Megnyitó. Elmondja Sas Ede a Szigligeti-Társaság elnöke.
2. Ismerlek Cezár és egyéb kökémények. Irta és előadja Dutka Akos, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.
3. Dalok. Énekli Kovács Márta, a Szigligeti színház művésznője.
4. A Fehér Város. Irta Sas Ede. Előadja Bihari Akos, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.
5. Költemények. Irta Nadányi Zoltán, a Szigligeti Társaság rendes tagja. Előadja Kassács Eszter, a Szigligeti színház művésznője.

A rendkívül élvezetes műsora malinó iránt a legélnkebb érdeklődés nyilvánul meg műveit közönségük körében. Jagyek a Hegedűs Hirlapírodában, a felolvasó ülés előtt pedig a pénztárnál lesznek kaphatók. Ülőhely 2, belépő jegy 1 korona, karzati jegy 60 fillér.

Előrelátható, hogy pütkösd hétfőjén a városháza nagyszámu és előkelő hallgatóság lesz jelen és a Szigligeti Társaság eszenozáró ünnepe méltó lesz irodalmi egysáletünk egész évadjához, amelyvel eddig szép emlékeztetést aratott.

A nagyváradi háborus ünnep.

A háborus jótékonyági ünnepélyek nagyszámu és pompás koronája lesz az Áldozatkésztség nagyváradi szobrának felavatása, a melyre rendkívüli méreű előkészületeket tesz a végrehajtó bizottság. Már most meg lehet állapítani, hogy a június 17-én történi szoboravatási ünnepélyen az idsegek ezzel érkezenek Nagyváradra és eljönnek a város háborus ünnepeire a királynak és a szöveséges uralkodóknak képviselői és a törvényhatóságok kiküldöttel is.

De a legnagyobb öröszékekkel és emelkedéssel szívvvel fogadja a váradi publikum azokat a küldöttségeket, melyeket a távol hazaterekről küldenek a nagyváradi háborus ünnepélyek. Ugy a 37 es, 101-es és 70 es közös eszerek, mint az 1, 2 és 7-ik huezárok a 34 es tüzérek és a 4-es honvédek tisztai és legényegyi deputációi megjelennek az ünnepélyeken, hogy elhosszák ide a fegyverben álló biharmegyei nép üdvözlését. Ezenkívül a vármegye minden községének kiküldöttel, az egyesületek és intézmények képviselői is megjelennek a nagyszámu ünnepélyen, amelyet olyan keretekben tartanak, amire még Nagyváradon nem volt példa.

Mi sem természetesebb, minthogy a legvonzóbb érdeklődés kíséri a páratlan akció: a Boros Jenő és Székely mozgóképnykép tulajdonosok engedélyt kérték a szoborbizottságtól, hogy az ünnepélyekről mozgóképny-

képfelvételeket készítsen. A szoborbizottság hozzájárult ehhez.

Egyébként az Áldozatkésztség szobra már készen áll. Karácsonyi Géza műtermében és a városháza előtt már készítik a művészi kivitelű pavillont, amelybe a Bihar hős fiát ábrázoló szobrot elhelyezik. A szoborművet a jövő hét folyamán felállítják.

Az Arany-ereklyék összegyűjtése.

A nagyszalontai Arany Emlékegyesület elhatározta, hogy összegyűjti azokat az Arany ereklyéket, melyek még eddig összegyűjtve nincsenek, de most még megmenthetők az elhallódástól. Ebből a célból az egyesület elnöksége a következő felhívással fordul a közönséghez:

Az Arany János születésének századik évfordulója alkalmából lehetőleg teljessé akarjuk tenni a költő fia által alapított nagyszalontai Arany-muzeumot. Ezért bizalommal fordulunk minden intelligens magyar emberhez, hogy akinek birtokában bármely Arany-reliquia van, azt muzeumunknak ajándékozza vagy lehetőként átengedni sziveskedjék. Gyűjtünk és kérünk:

1. az Arany-családra vagy a költő életére vonatkozó minden tárgyat, okmányt, vagy bármia mű iratot,
2. a költőnek bármely csekély kéziratát (költemény, levél, feljegyzés, stb.) vagy a kéziratoknak bármely szeriat hű másolatát,
3. költeményeinek különböző, régi, főkép első és a poszván is megjelent kiadásait.
4. Az Arany-irodalom termékeit, róla szóló műveket, cikkeket, közléseket,
5. a költő arcképeit, szobrait,
6. az Arany jubileum alkalmából az ország minden részében rendezett ünnepélyek meghívóit, műsorait, ezekre vonatkozó és ezekről szóló hírlapi közleményeket.
7. a jubileum alkalmából megjelent önálló műveket, értékezeseket, hírlapokban megjelent költeményeket és kisebb cikkeket.

Együttel kérjük, azokat is, akiknek birtokukban Arany reliquiák nincsenek ugyan, de ilyenekről tudnak, hogy arról egyesületünk elnökségét értesítsen sziveskedjenek.

Végül kérjük az összes magyar lapok kiadóhivatalait, hogy azokat a lappéldányokat, melyekben Aranyról írott cikkeket eddig megjelentek vagy ezután meg fognak jelenni, sziveskedjenek muzeumunknak ajándékozni.

Nagyszalonta, 1917 május hó.

A Nagyszalontai Arany Emlékegyesület nevében

Tatár Balázs,
főgimn. igazgató,
egyesületi elnök.

Dobroczeni István,
reform. lelkes,
egyesületi jegyző.

Felebbezések a házbérfillér és vízdíj emelése ellen. Balogh Döme törvényhatósági bizottsági tag két rendbeli felebbezést adott be Nagyvárad városa legutóbbi két határozata ellen. Az egyikben a házbérfillér szabályrendelet ellen felebbez, amely a polgárságra elviselhetetlen újabb terhet ró. — A másik felebbezésben a vízdíjak felemelését kifogásolja. Rámutat, hogy a városvezetés minden városban nagy jövedelmet hajt a városnak, csak éppen Nagyváradon dolgozik deficitel. Éthetetlennek és legalább is különösnek találja, hogy amíg az 1915. évben 14000 korona hasznossal dolgozott a városi vízmű, a következő évben már 70.000 korona deficitet mutat ki a város.

..HIREK..

Pütkösd.

Pütkösd napját, a Szentlélek eljövételének emlékét ünnepli ma a keresztény világ. Az apostolok összegyűlének zárthelyes és a Szentlélek tüsses nyelvek alakjában jelent meg a megerősítette őket a Szentlélek ajándékaival, hogy szötményén a világ minden tájára, hirdessék a Megváltó tanításait.

Az ünnep alkalmával a templomokban nagy egyházi pompával tartják meg az istentiszteleteket.

A székesegyházban ma, Pütkösd vasárnapján délelőtt 9 órakor gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök tartja az ünnepélyes szentmisét, Némethy Gula tb. kanonok pedig szentbeszédet mond.

A Szent László templomban Pütkösd első napján dr. Lestyán Endre plebános miséz és predikál. Pütkösd hétfőjén Paulik Béla miséz és predikál.

A olasz plebánia templomban Pütkösd vasárnapján dé. 9 órakor nagymise, amelyet Imrik S. Zoltán plebános mond. Este a szentbeszédet Brém Lőrinc kanonok mondja. Pütkösd hétfőjén a 9 órai nagymisét Imrik S. Zoltán plebános mondja s ugyanő predikál.

A váradi felsőcsesi plebánia templomban 8 órakor Halász Gyula plebános, dé. 9 órakor Kende Gyula tartja a szentmisét, Halász Gyula pedig predikál. Pütkösd hétfőjén Halász Gyula predikál.

Felhívás

a gyöngyösi tűzkárosultak felszegélyezésére.

Rimler Károly polgármester a gyöngyösi tűzkárosultak felszegélyezésére a következő felhívást bocsátotta ki:

Polgártársak!

Rettentés csapás érte újból hazánk egyik virágzó és legszebb fejlődésnek indult magyar városát. Imár másodszer a tűzvész áldozatul esett Gyöngyös, amely a maga erejéből most már képtelen elviselni eme rettenetes csapás okozta károkat.

Na várjuk meg, míg szarancsötlenül járt testvéreink esdő szóval kiáltanak hozzánk és az egész nagy Magyarország felé, hogy rettenetes nyomorúságukban rajtuk segítsünk, hanem szívesen segítségükre a szarancsötleneknek, kiket minden élelmetől és hajléktól megfosztott a borzasztó csapás, akik a legszomorubb jövőnek, mondhatni öhínségnek néznek elébe, ha a miadig áldozatokra kész, nemeslelkű magyar közönség ki nem nyújtja feléjük kezét.

Hazafias kötelessége tehát minden magyar honpolgárnak s így városunk egész társadalmának is, hogy lehetőleg azonnal segélyben részesítse a szarancsötlenül járt gyöngyösi testvéreinket.

Járuljon hát hozzá városunk minden polgára, férfi, nő egyaránt, vagyonához és tehetségéhez képest kisebb nagyobb adományával eme nemzeti nagy gyász enyhítésére és gyöngyösi polgártársainknak felszegélyezésére.

Adományokat a rendeltetési helyére jut:

lat Nagyváradi város polgármestere (I. emelet, 2. sz.)

Nagyváradi, 1917 évi május hó 24.

Hazafias üdvözléssel:

Rimler Károly s. k.
polgármester.

A gyöngyösi tűzkárosultak javára a polgármesteri hivatalhoz a következő adományok folytak be:

Dr. Kádár Elek 50, Wégnér Mór 20, Polgári Takarékpénztár 200, Moskovits Mór és fia 100, Weinstein Márk 50, Ujhelyi Márton főpincér 20, lovag Sparker Ferenc jószágománysz 100, Fuchs Jakab 30, Hartmann Sándor 100 korona.

Szen kívül a szegények javára Deutsch K. Ignác 500 koronát adományozott.

*** Kongregációk tagfelvételi ünnepélye.** Az Urinők Kongregációja és az Urleányok Kongregációja holnap 28-án, hétfőn reggel 8 órakor ünnepélyes tagfelvételt és közös szent áldozást tart a Szent-László menedékház kápolnájában. Hétfőn délután 5 órakor ugyanez a két kongregáció a Leányklub helyiségében (Kath. Kőr palotáj) barátságos teadélutánt rendez.

*** Lukács Odön nem utazik Berlinbe.** Elitették, hogy a Közép-európai Városok Bajtársi szövetségének értekezletére Bárczy István fővárosi polgármester meghívta Lukács Odönt, Nagyváradi város főjegyzőjét, aki készséggel vállalkozott a berlini utra, ahol bőséggel alkalmak lettek volna a német városok és az ottani közéletmesterek viszonyok tanulmányozására. Kőszeghy József városi főmérnök csatlakozott a főjegyzőhöz a berlini utra. A magyar belpolitikában előálló zavarok folytán azonban Bárczy István polgármester nem utazhat el most Berlinbe, miért is Lukács Odön főjegyző ezúttal szintén lemondott a berlini utról. Kőszeghy József főmérnök azonban, Harer J. fővárosi tanácsossal elutaztat Berlinbe.

*** A misztérius utasítási leányklub délutánja.** A leány klub ma délután 5 órakor tartja összejövetelét, amelyre csak a leányklub tagjai hivatalosak.

*** Házaság.** Dr. Nester József és Kaszán Cornél tegnap házaságot kötöttek.

*** A Protestáns Jótékony Egyesület választmánya** pünkösd második napján, május 28-án délután 5 órakor a református tanítónőképző-intézet dísztermében ülést tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az **Elnökség.**

*** Az idei Gyermeknap.** A június 3-án és 4-én tartandó gyermeknap programjába — mint már közöltük — nagyszabású ételmiszer és tárgysorsolás is fel van véve. A rendezőség eideig nagymennyiségű cukrot, kávét, borsót, lisztet, babot, diót, csokoládét, burgonyát és egyéb élelmiszereket szerezett be kisorsolásra, ezenkívül felhívásunkra már eddig is különféle tárgyakat és palackozott italokat küldöttek lelkes kereskedőink, s mivel tombolajegy ára csupán 20 fillér, így az árva gyermekeknek támogatását ezen sorsolással eredményesen csak úgy érhetjük el, ha minél nagyobb mennyiség és több tárgy áll a rendezőség rendelkezésére. Újra felkérjük tehát lelkes és áldozatkész hölgyeinket és kereskedőinket, hogy nemcsak a tombolázó élelmiszereket, italokat, ezenkívül

különféle becsomagolt ajándéktárgyakat, nipeket, juttatásokat a tombola vezetőjéhez, Polgár Mariskához (lakik Szalárdi utca 9., II. em. 6.) küldeni szíveskedjenek. A rendezőség bizottság.

*** A Népszövetség pünkösd mozi-délutánjai.** A Kath. Népszövetség ma és holnap, Pünkösd mindkét napján vetítő előadásokat rendez a Kath. Kőr Szent-László termében. Mindenik előadásnak külön, igen érdekes és változatos műsora lesz. Ugyan, vasárnap, mint holnap, hétfőn az előadások délután 5 órakor kezdődnek. Belépő díj népszövetségi tagok és hozzátartozók részére 22 fillér, vendégeknek 42 fillér. Az egyes mozi-délutánok műsora a következő:

Vasárnap:

1. A világháború eseménye. (Aktuális.)
2. Az új villa. (Böhözlet.)
3. Az új ellinder. (Humoros.)
4. Cowboy leány és az indiánus. (Cowboy drám.)
5. A megezőkeltett menyasszony. (Vígjáték.)
6. Isten ujjai. (Társadalmi dráma 3 felvonásban.)

Hétfőn:

1. Előki híradó. (Aktuális.)
2. Yack, a riportkirály. (Böhözlet.)
3. A vig özvegy. (Dráma.)
4. Az útrak. (Vígjáték.)
5. Sára grófnő. (Sláger dráma 3 felvonásban.)

*** Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a királyi királyi főhadnagyok léptette elő a következő tartóhadnagyokat: Barvitsius Nándor, Pász Gyula, Frelinger József, Wagner Károly, Klein Simon, Sajer Jenő és Salkovszky Jenő dr. 101 g. e. bec, további Kőrösi János a 37. g. e. bec.

*** Új hadseregszállítási perek.** Scherer Károly és társai hadseregszállítási perében az ítéletet a királyi Kuria megismételte, s a törvényszék új ítélethozatalra utasította. Ez a tárgyalás június 6-án lesz, ugyanakkor tárgyalják Blum Ferenc hadseregszállítási perét is.

*** Sigmund Andor gyászja.** Sigmund Andor nagyváradi jogtanárt mely gyász érte, nagybátyja Sigmund Akos halálával. A 68 éves öreg ur Budapestben lakott. Egyik rokonának halálát kísérte Kolozsvárra a midőn visszatért a fővárosba. Nagyváradon kiszállott, hogy a pünkösdünnepet itt töltse rokonai körében. Tegnap délelőtt azonban hirtelen kiszervezett. Holnap, Pünkösd hétfőjén a Schlauch tér 5. számú házáat szentelik be hamvait, s a becsontolás után Kolozsvárra szállítják és az ottani családi sírboltban helyezik végső nyugalomra. Az elhunytat előkelő, nagy család gyászolja.

*** A Népszövetségi Hiteleskövetkeztében** hétfőn nem lesz beíratás, hanem kedden délután 3-5 ig.

*** Felhívás az iparosokhoz.** Az ipartestület kötelekbe tartozó összes iparosokat felkértem, hogy f. hó 28-án, hétfőn délután 4 órakor az ipartestület helyiségében igen fontos ügyben megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel Csörgődy Jeremiás ipt. elnök.

*** Haláleset.** Abrahám Mariska ölete tavaszán tegnap délelőtt hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, hétfőn délután lesz a Velence-part 25. számú gyász hárból.

*** Nagy Imre őrmester** A Tiszántúlnak békéidőben működő tordelója, Nagy Imre, a háborús mozgóváltás óta vitézséggel harcol a különböző harci frontokon. Vitéz és bátor magatartásáért tordelókat a kis esztét vitézségi éremmel tüntették ki s a parancsnokoló tábornok szép beszéd kíséretében tüzte fel „szük mellőre” az érmét. Minde Nagy Imre írja, most megy a többiért. Nagy Imrét kiváló magatartásáért őrmesterré léptették elő.

*** A rokkant színész estéje.** Tegnap este a Kath. Kőrben előadó közönség gyűlt egybe, hogy meghallgassa Salgó Jenőt, a háboruban megrokkant színészt. Salgó Jenő többet már nem élhet hivatásának, tegnap fellépte egyik bucsusztja volt a világot jelentő deszkáktól. Szász Menyhért egy kis dramatisztjában lépett fel, amelyben saját magát: a háborúból csakán visszatérő katonát adta. A közönség szeretettel fogadta egy őt, mint partnerét: Kassios Ezzert. Ezt megelőzőleg váradi kollégát járultak hozzá felléptükkel az estély erkölcsi és anyagi sikerének emeléséhez. Bihari Ákos és Zöldos Andor határozott szavazatait és Békefi Lajos szép énekcsapatai gyönyörködtették a közönséget. Végezetül Salgó Jenő felolvasta szerbül fogságában szerzett élményeit, amelyet érdeklődéssel hallgatott végig az egybegyűlt publikum.

*** Katonaszökevény galiciaiak társasága a rendőrségen.** A városban tegnap nagy feltűnést keltett az a pajszes tömeg, amelyet több száz: kísért fel a város házára. Ezek az atyafiak a katonai kötelezettség alól akarták magukat kimenteni, hamis neveket viseltek és hamis adatokat jelentettek be magukról annak idején a hatóságok, úgy hogy sem Nagyváradon, sem galiciai otthonukban nem kerültek a népfelkeltés beutató szemlére. A kolozsvári határrendőrség egy nagyarányú nyomozásának szílei Nagyváradra is eljutottak s így hullott le a leple a fenti díszes társaságról. A kolozsvári határrendőrség két detektívje Jódj fogalmazó vezetésével most Nagyváradon folytatja nyomozását és tartja a rendőrség épületében kihallgatásokat.

*** A Solymosi kiállítás megnyitása.** A nagyváradi műgyűjtők régi ismerőse, Solymosi Márton ma nyitja meg harmadik magyar festőművésznek több mint 250 darab elsztrangu festményből álló képtárlását. Addig is, míg módunkban lesz az érdekesnek ígérkező gyűjteményt áttekinteni és arról érdemleges bírálatot írni, minden kommentár nélkül leközöljük mindazon festőművészek neveit, kik Solymosi kiállításán képviselve vannak: Bosznai István, Bükkeri Mariska, Boszm Ritta, Berkes Antal, Balla Béla, Csapó Jenő, Durits Andor, Endre Béla, Endrey Sándor, Eder Gyula, Glatter Ármán, Gáris Vilmos, Harrer Császár, Heller Ödön, Hajer Artur, Istváffy Gabriella, Jámor Lajos, Joachim Ferenc, Kézdi Kovács László, Kezenci Gábor, Neogrády Antal, Náray Aurél, Nagy Vilmos, Nagy Ernő, Pörge Gyula, Pentelei—Molnár János, Pállya Csizsán, Pállya Károly, Papp Sándor, Papp Emil, Romek Árpád, Salányi Lajos, Tibor Ernő, Udvargy Gáza, Vestagh Gáza, Zorkóczy Gyula és Zombori Lajos. Itt jegyezzük meg, hogy a kiállítás belépődíja s m. kir. 4. honvéd és cs. és kir. 37. gyalogezred ösvegy- és árvaalapjára fordítatik.

*** „Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki vegyészati tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyváradi. Telefon 13—02

Mennyi segínyt kapnak az állami alkalmazottak.

Budapest, május 26. (Saját tudósítónktól.) Félhivatalosan jelentik, hogy a mai minisztertanács elhatározta, hogy a közszolgálati alkalmazottaknak nyújtandó segínyt sürgősen utalványozni fogja.

A segély összege két részből áll: egy törzsszöszegből, amelyet minden alkalmazott kapni fog és egy a családi állapottól függő többletből.

A kiutalványozandó törzsszöszeg a következő:

1. állami szolgálatban álló tisztviselők, tisztek, lelkészek, tanárok, tanítók és ezekhez hasonló szolgálatot ellátók részére 500 korona.

2. óvónők, kezelők, napidijasok,

dijnokok, altisztek, rendőrök 300 korona.

3. egyéb alkalmazottak 200 korona.

Ezekhez járul családok alkalmazottaknál annyi többlet, mint amennyi családi pótlékra és az azt helyettesítő rendkívüli segélyre az illető alkalmazottnak az 1917 év második évnegyedében igénye van, illetve igénye lenne, ha a családi pótlékra szóló törvény reá kiterjedne.

Miután a kormány lemondásban van: e segínyt előleg alakjában utalványozza, hogy ha az összeülő országgyűlés ezt nem retifikálná: a fizetésből levonható legyen.

* **Okleveles tanítónő** megfelelő alkalmazást keres június 15-től szeptember 1-ig. Vidékre is elmegy gyermekek mellé. Cim a kiadóhivatalban.

* **Legszebb kötött selyem és hímlejtés kabátok, gyönyörű blousok, joupnók, napernyők, női, leánya- és gyermek kalapok, trikók, barisnyák és soknik; nőruha varróterem.** Méret utáni rendelések azonnal eszközöltetnek. Minden cikkben nagy választék. Máltányos, olcsó árak. Czillér Imre nagyruházában.

* **M. kir. 4. honvéd pótzászlóalj** élelmezéséről (Rulikovszky lektanya 28 sz. szobában) 1000 db kétszer pirított paradicsom palánta darabja 10 filléért és 5000 darab paprika palánta darabja 3 filléért kapható.

* **A Fischer zeneiskola** nagy tehetségű növendéke Weisz B. Magda, fi Fischer Ervinné tanítványa, zongorából „jeles” elméletből „kitűnő” osztályzatot nyert az Oraz. m. kir. zeneakadémia tett magánvizsgálatán, Somló Aranka pedig — ki szintén a zeneiskola növendéke volt — kitüntetéssel szerezte meg a középiskolai érettségijét a fővárosban. A Fischer zeneiskola II. ik nagy szabású nyilvános hangversenye június 7-én, Ura napján d. u. 1/2 6 órakor lesz a Kath. Kőr Szent László termében.

* **Dr. Racz Odön** sanatóriuma és vizsgyintézménye Nagyváradi Szilágyi Dezső-utca 7. (Színház mögött) modern új gépberendezéssel és átalakítással, tudapesti férfi és női kereső személyzetrel egész napos és nyitva van. Vizsgygyógyászok, szén-savas, villanyfürdők, belégző, forróvíz, villanyfürdő stb. gyógy módok vehetők idegenség, himerőtlenség, szív, tüdő, belbajok, rheuma, csúsz, vesebetegségek gyógyítására. Hő és soványító gyógy módok. Pihenésre nagy árnyas park rendelkezésre.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Füg-göny, kézimunka, kelengye nem-műek tisztítása. Fekete festés első-rendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhelyében
Nagyváradi.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* **Megbízható ujságkihordónőt** keres a Tiszántúli kiadóhivatala, azonnali belépésre.

* **Gyönyörű rózsás selyem** a nő leg-szebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbeszélhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-tünteti a ráncokat, szeplőket, miteszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörö-ségét. Kapható: Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagyváradi, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

* **A Liezka víz** segít a tavaszi szeplő ellen. Bővebbet a hirdetésben.

* **Köhögés, hurut, rohadtság és el-nyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas-féle hurut szelvény. Ár 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájá-ban Nagyváradi, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.**

* **Női ruhák és Blou-rok!** Kézinunka különlegességek. Etamine Grenadin és Sádára hímzéssel Kalotaszegi háziipar csodaszép remekjei megerkeztek és megtekinthetők. Czillér Imre nagyruházában.

* **Elsőrendű hántott vargafa** erdei métere husz korona a Szent eleki erdőben (Püspöfűrdő felett) átvéve. Felalványok Mertz János borkereskedésé-ben, vagy a megbízottnál az erdőben

KÖZGAZDASÁG

A Gazdasági Egyesület közgyűlése.

A Bihar megyei Gazdasági Egyesület folyó év május hó 29-én, kedden délelőtt 10 órakor az egyesület székházának tanács-termében igazgató választmányi ülést tart. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. M. kir. földművelésügyi miniszter leirata: a) a konyhakerti vetőmagvak természetese tárgyá-ban; b) a gyümölcsfák ültetésének előmos-dításában; c) a katonai kősz és igazsá-galványokról; d) vasanyagok és kovács-és-zen szűkséglet tárgyában; e) baromfi ko-lora ellen védekezéséről; f) a vármegyei szőlőgazdák részére kintalt kékkőről; g) állami méneseknek állandó tartására leendő ki-adásáról; h) a mezőgazdasági műveit irgaltanok ingatlanok haszonbérletének meg-

hosszabbításáról; i) a gazdasági muotások részére kiadandó pálinka engedélyezéséről; j) a VI. ik hadikölcsön jegyzésére vonatkozó felhívás.

2. 2. Miniszteri kirord. llaág értesítése a magyar kir. földművelésügyi miniszter által kiadott 1000 korona államsegélyről. 3. Omge folyó évi június 10-én tartandó rendkívüli közgyűlésre kiküldött megnevezését és felkölését kéri. 4. A Gazdák Hadsegélyző Országos Bizottsága helyi bizottság meg-alakítása tárgyában. 5. Biharvármegye al-ispánja a b. ujjfalu országos vásár ügyében véleményt kér. 6. A titkár jelentése az egy-let 1916. évi működéséről. 7. Az egyesület 1916. évi számadásának bemutatása, a szám-vizsgáló bizottság jelentésével kapcsolatosan. 8. Elnökség előterjesztése: a) a VI. ik hadi-kölcsön jegyzés tárgyában; b) a tavaszi vetőmag tengeri és köles kicszítéséről; c) a gazdák részére szükséges benzín és rost beszerzéséről. 9. Tagok felvétele. 10. Indít-ványok és előterjesztések.

A választmányi ülés után a Bihar me-gyei Gazdasági Egyesület folyó év május hó 29-én kedden délelőtt fél 11 órakor az egyesület székházának tanácstermében köz-gyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. A VI. hadikölcsön jegyzésének jóváha-gyátása. 2. Titkár jelentése az egyesület 1916. évi működéséről. 3. Az egyesület 1916. évi számadását a számvizsgáló bizott-ság jelentésével együtt az igazgató választ-mány jóváhagyás és a felmentvény meg-adása végett beterjeszti. 4. Indítványok és előterjesztések.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap délután: Váratlan vendég.
Vasárnap este: Mágna Miska.
Hétfő délután: Gólem.
Hétfő este: Csárdáskirálynő.
Kedd: Bájós ismeretlen.
Szerda: Heidelbergi diákélet.
Csütörtök: Csárdáskirálynő (dr. Tóth Kálmán féllépte).
Péntek: Csárdáskirálynő.
Szombat délután: Moszkorály.
Szombat este: Igól diákok.
Vasárnap délután: Gólem.
Vasárnap este: Tatarjárás.

A színház ünnepi előadásai.
Váratlan vendég. — Mágna Miska
— Gólem. — Csárdáskirálynő

A színház a pünkösti ünnepek alatt két hét előadást rendez.

Vasárnap délután a Váratlan vendég kerül színpadra, Vajda Erő jeles színműve, amelyben Polgár Mariskának és Tóth Elek-nek vannak elsőrangú szerepei. Este a dísz-dalmas Mágna Miska tölti be a műsort, a főszerepekben Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manó, Tompa Béla és Bihar Sándorral.

Pünkösd hétfőjén délután a Gólem ke-rül színpadra, amelynek klasszikus olaszszíni Bihar Sándor játéka. Ez nem lett volna teljes az ünnepi műsor, ha méltán ott nem díszlenék a jubiláns Csárdáskirálynő, amely hétfőn este tölti be a műsort.

A bájós ismeretlen. Ünnepek után, kedden este a színház operettje együtt-tese a Bájós ismeretlent eleveníti fel, a már ismert szereposztásban.

A heidelbergi diákélet. A szin-ház közönség kétségtelenül meglepődéssel fogadja a hírt, hogy a jövő hét folyamán a

legkedveltebb műsorok egyikét, a Heidelbergi diákéletet. A bájos, postikus meséje színésznők két legzabb szerepét Polgar Mariska és Tompa Béla játsszák.

Dr. Tóth Kálmán fellépte. A nagyváradi közönség, bizonyára még élénken emlékezik arra az érdekes exouzióra, amelynek során dr. Tóth Kálmán urasszony a Csárdáskirálynő című szerepében mutatkozott es. Az első fellépés jelentékeny sikerein méltán felbuzdulva, dr. Tóth Kálmán a jövő hét osztorbörkén este újból eljátssza első sikeres szerepét: a Csárdáskirálynőt.

Beregi-album lesz a Színházi Élet. Sándor népszerű hetilapjának pláinközi száma, mely felelős érdekességgel, több mint ezer fényképpel jelenik meg; beszámoló Beregi Oszkár színdarabos karrierjéről, valamint a fővárosi művészvilág nyilatkozatait is hozza Beregi sikereiről, szerepeiről. Tartalmazza egyúttal a Mollinár-majális rendező szereznek bájos arcképeit is.

A rendkívül érdekes szám ára csupán 60 fillér. A Színházi Élet előfizetési ára negyedéves 4 K. Új előfizetők ingyen kapják a karácsonyi Medgyaszay albumot, a „Három a kislány” teljes szövegével és a buváti számot is, a „Csárdáskirálynő” teljes szövegével és kottamellékletével. Kiadóhivat: VII. Erzsébet-körút 24.

NYILTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK:

- Vizespohár csiszolt üvegből 26
- Borospohár csiszolt üvegből 20
- Vizeskancsó csiszolt üvegből 150
- Borospalack csiszolt üvegből 150
- Teáscsésze fehér finom porcellán 1-
- Teáscsésze színes finom porcellán 180
- Porcellán vizeskancsó díszítéssel 250
- Kávésbögre emlék felirással 70
- Fali sőtartó majolika fedéllel 250
- Majolika vizeskancsó színezéssel 8-
- Teakészlet aranyozással 10-
- Kávékészlet aranyozással 10-
- Feketéskészlet aranyozással 10-
- Mosdókészlet felszerelve 12-
- Ebédőkészlet aranyozással 40-
- Vizeskészlet színes aranyozással 4-
- Boroskészlet színes aranyozással 4-
- Söröskészlet színes aranyozással 4-
- Tésztakészlet finom majolika 5-
- Befőtteskészlet 6 személyre 4-

Rongha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képheretezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

A Felsővárosi NEMES díszes szék
Ára 1 korona 50 fillér. Kapható kiskorlat
Farkas István Apolló drogeriájában is
1917. máj. 27.

Parfumerie „SAVOLY” illatszertár.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy 16 év óta fennálló illatszertáramat 1917. június 1-től kezdve ugyancsak a Bazár-épületben Rákóczi-uti oldalra Huzella cég mellett (volt Paróczyay férfiszabó üzlet) helyeztem át.

További b. pártfogását kérom

kiváló tisztelettel

Berger Sándor,

Parfumerie Savoly
illatszertár.

1888. ÉVBEN ALAPÍTOTT

Adriai Biztosító Társulat

Magyarországi igazgatóság:

Budapest, IV., Váci-utca 20.
Telefonszám: 115-21, 115-22, 115-23.

Résztvénytőke és tartalékok összege
1916. év végén 210 millió korona.

Elfogad jegyzéseket

a VI. magyar hadikölcsönre
tetszés szerinti összegekben köthető

életbiztosítással

kapcsolatban, amely módozat által a hazafiai kötelesség gyakorlása a legcélrányosabban és leggazdaságosabban köthető össze az agkorról és családról való gondoskodással.

A biztosításnak megkötésével egyidőjűleg a társulat a biztosított tőkével azonos összegű hadikölcsönt jegyez a fél javára és számlájára és annak értékeit biztosított felei helyett kifizeti.

Felvilágosítással és írásbeli tájékoztatással szívesen szolgál a társulat fentírt igazgatósága, valamint az ország minden városában létező képviseltek.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velence >	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. u.	d. u.	este
Püspökfürdő ind.	10 59	3 29	8 00	9 29
Rontó >	11 04	3 34	8 16	9 34
V.-Velence >	11 21	3 47	8 33	9 46
Nagyvárad érk.	11 31	3 57	8 43	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velence >	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	10 26	2 56	5 16	8 57
Félix-fürdő érk.	10 33	3 03	5 23	9 04

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	este
Félix-fürdő ind.	10 39	3 10	7 59	9 10
Rontó >	10 46	3 17	8 06	9 17
V.-Velence >	10 59	3 30	8 22	9 30
Nagyvárad érk.	11 09	3 40	8 32	9 40

*-gal megjelölt vonatok csak vasárnap és ünnepnapokon közlekednek.

Főszerkesztő: **Dr. KRÖGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁBOLY**

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passagja.

Vasárnap és hétfőn

AZ EZÜST KECSKE

Bródi Sándor regénye 5 felvonásban.

Főszereplők:

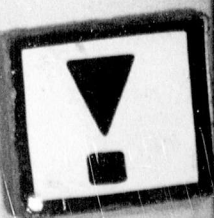
Várkonyi Mihály, Leontina Kluneberg,
Forgács Rózsi, K. Kovács Ilonka,
Réthy Lajos.

Az akarat hatalma.

Vigjáték.

Helyárok rendesek.

Előadások kezdete vasárnap és ünnepnap d. u. 3 órakor, hétköznap d. u. fél 6 órakor.



APOLLÓ
mozgó-
színház

Vasárnap
Az ibolyafaló

* Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfő
Az ezüst kecske
regény 5 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfő
A legerősebb
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

* **Kiadók** az Erzsébetligeten lévő új földvár házban két szobás lakások mellett helyiségekkel augusztus 1-re. Értkezni lehet a 3-ik épületben Iskó házmeztérnél, vagy Inceze irodában Bémer-tér 3.

* **Kiadó** Rimandóczy-utca 11. sz. házban bejárattal az Erzsébeti emléktér felől is, a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség szonnal. Értkezni lehet a Nagyvárosi Takarékpénztárban, Teleky-utca.

* **Kiadó** Rimandóczy-utca 13. számú házban 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi augusztus 1-től Értkezni lehet a Nagyvárosi Takarékpénztárban, Teleky-utca.

* **Több darab föld** a város belterületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyváros, Bémer-tér.

* **Buterózott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobakezelőnő (Zöldfa-épület.)

Uj virágcsarnok

Van szerencsém a mélyen tisztelt előkelő közönség nagybecsű tudomására adni, hogy Nagyváros, Rákóczi-ut Stern-féle házban, szemben a Széchényi szálló-dával, a mai kor kívánalmainak megfelelő

élő- és művirág kereskedést

nyitottam. Naponkint a legszebb élővirágok, valamint teljesen hű utánzatu művirágok, délszaki növények nagy választékban kaphatók.

Lakodalmi és alkalmi csokrok, koszorúk izléses kivitelben, jutányos áron

A t. közönség b. pártfogását kérve vagyok

őzv. Fehér Imréné
Rákóczi-ut 10.

TELEFON: 15-89.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borjú bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
Lóbox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25, 26-28, 29-31, 32-35,

4-—, 4-10, 4-40, 4-90,

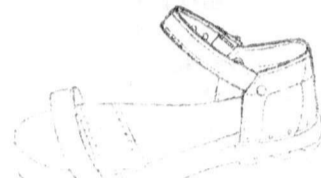
36-37, 38-40, 41-43, 44-46,

5-—, 5-50, 6-—, 6-10.

Lébujszija oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.



Olcsón vállalom!

kőműves, ács és cserepezőmunkát, úgy helyben mint vidéken.

Staharóczky József
Damjanich-utca 16. sz.

Lószerszám

használt jó karban
levő és szép kivitelű

eladó.

Cime a kiadóhivatalban.

Kőműves, ács, cserepező,

valamint mindenféle építkezési munkálatokat a legolcsóbb áron elvállalom úgy vidéken, mint helyben.

Tisztelettel

Simándi István

kép. kőműves és ácsmeister

Uri-utca 55. szám.

Szöllőbirtokosok figgelmébe

Raftia

és egyéb kötő fonalak kaphatók

Helpy József utóda

szák és gazdasági cikkek nagykereskedésében

Nagyvárad, Kossuth-u. 7.

(A Neolog isz. templom átellenében.)

* **Eladó** Bethlen és Kaszárnya utca sarkán egy ialméressel ellátott üzletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyváros, Bémer-tér 2.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók.

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Kapáló, fűkaszaló, aratógépeket Gőz, nyersolaj, benzin, gőz cséplőkészleteket Gőz és motoros szántó- berendezéseket

azonnali szállításra ajánl:

Magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének
nagyváradai fiókja

Nagyvárad, Nagypiac tér 1. sz. Telefon 858.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer
és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss
izletes házikenyér. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Élelmezési ajánlat!

ASZÓDI MIHÁLY

nagykereskedő,
Kossuth-u. Sas-palota. Telefon 635.

Összes gyümölcskenyér, téli szalámi,
szardíniák, finom valódi méz, az ősezes
csemege és gyógyborok, finom likőr,
konyak és pálinka, sósborszesz, meggyoró,
mazsola és feltört dió, cukorka, csokoládé
és tea, málnaszörp, citromszörp, úgy
nagyban és kicsinyben beszerezhető.
Mielőtt vásárolna, sziveskedjen mielőbből
dusan felszerelt áruraktáronkat felkeresni:

ASZÓDI MIHÁLY

kávé, csokoládé és cukorka
nagykereskedő. Nagyvárad,
Kossuth-utca Sas-passaige.

Tárnoki László

cserép és palafedő m.
Szt. Péteri-u. 3. Telefon 886.

E szakmába vágó munkákat
a legjutányosabban elvállal.

Eladó ház,

befásított udvarral.

Fürdő-utca 18. sz. alatt.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem Nagyvárad város és
Biharvármegye igen tisztelt közönségét,
hogy a JELINEK FERENC virág-
üzletéből, a hol hosszú évek óta voltam
alkalmazva, a mai napon kiléptem s
egyben hálás köszönetem fejezem ki
a nagyrabecsült közönségek a szives
elismerésért és bizalomért, mellyel meg-
tisztelni voltak szivesek s nagyon kérem,
hogy bec és pártfogásukat a május 1-én
Rákóczi-ut Nyiry-házban megnyílt

VIRÁG-ÜZLETEMNEK

fenntartani kegyeskedjenek; minden
igyekezetemmel azon leszek, hogy a
nagy érdemű közönség megelégedés-
sét fokozottabb mérvben kiérdemeljem.

**Szakértelem! Elegáns modern
kötészet! Szolid árak!**

Ismételve kérem becses pártfogásukat.

Teljes tisztelettel
FEHÉR ETELKA
virág-üzlete, Rákóczi-ut.

P. I. 5579/8—1916 szám.

Hirdetmény.

Bónyi Adorján margittai kir. közjegyző Margittán 1916. évi június hó 24. napján elhalálozván, az 1874. XXXV. t.-cz. alapján felhívja a kir. törvényszék mindazokat, akik a közjegyzői biztosítékra az 1886: VII. t.-cz. 40. §-ánál fogva törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket három hó alatt jelentsék be, mert különben azok tekintetbevétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni. Nagyváradon, a kir. törvényszék első polgári tanácsának az 1917. évi május hó 2-ik napján tartott üléséből Kérchy Péter s. k. t. elnök. Révész Gusztáv s. k. előadó. Patzkó Antal s. k. tanácsstag.

A kiadvány hitelesítél:
Neszvadba Sándor
shiv. tisztviselő.

ECETT

valódi garantált szeszből,
meleg uton előállítva,
kapható

Zuckermann Salamonnál

Nagypiac-tér 5 Telefon 757.

Ecet eladás minden mennyiségben.

Óvakodjunk az ipari tejsav és más idegen anyagokból előállított ecettől!

**A Rákóczi-ut legforgalmasabb
részén**

e meletes ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagy szabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszátanítás, napfürdő, homokkúria. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.

**Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDORÉpület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.

Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramofonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

IZSÁK LIDIA
előrendő főzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

előtérben.

Fűzőket a legelső dívat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, késs fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és haskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett rü-
dekre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szígliget
színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11—53.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papirokra.

**Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legna-
gyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac-tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10—13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
kiváncsi házhoz szállítatnak.

Emir arcmosó.

Legtökéletesebb szer: izzadó, fényes és zsiros arcra, továbbá arcsömör és pattanások ellen

1 üveg ára 2 korona.

Vidéki megrendeléseket
azonnal szállítok.



Telefonszám : 92.

Alabástrom-szappan

Legjobb pipereszappan, mert a legtisztább növényi zsírokból van összeállítva, kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 drb ára 4 korona.

Raktáron mindennemű híres bel- és külföldi orvosi és gyógyszerészi különlegességek, kötszerek, toilette cikkek, fog- és szájvizek, pipereszappanok. Legfinomabb parfümök. Manikür- és parfümcassetták stb.

Emir hajfestő.

Legszebb fekete vagy barna színre fest minden haját, bajuszt és szakált

1 készlet ára 3.50 fillér.

NÉMETH PÁL

Aranykereszt gyógyszerész.

Nagyvárad, Szent László-tér,
Városháza mellett.

Alabástrom-crém.

Kétféle minőség, van nappali és esteli, szeplős, pattanásos arcra legjobb szer
1 tégely ára: 1.50 fillér,
hozzá

Alabástrom-pouder
1 doboz ára: 2 korona.

Mihelyf Jenő

fűszer, csemege és déli-
gyümölcs nagykereskedés

A Magyar Bank és
Kereskedelmi R.-T.
által rendezett déli-
gyümölcs aukcióról
hetenkénti behozatal

Nagyvárad, Szent László-tér 10.
Telefonszám 14.

BUDAPESTI

**Steiner-féle sütőde és
cukrászda**

Rákóczi-ut 23.

Telefon 7-41.



Kenyér, cakes, biscuit, karlsbadi kétszersültek, cukrok, cukrászsütemények, lakodalmi kiszolgálások pontosan, a legfinomabb kivitelben.

4 OLCÓSÓ HÉT

a Pütkösi vásár alkalmából

Czillér Imre nagyáruházában.

Május 7-től június 9-ig az összes raktáron levő ruházati cikkek leszállított olcsó árak mellett kerülnek eladásra.

Ruhaszövetek, costum és ruhaselymek, nyers és divatszineken mosókélmék. Batist, grenadin, carton, Delain, Lüster.

Blousok, selyem kötött kabátok selyem köpenyruhák és felöltők. Japonok napernyők. Keztyük, harisnyák, tricók és diszkötények. Legujabb Linon és esipke gallérok. Lüster mosó fehér és fekete diszkötények.

Gyönyörű kalapok, hölgyek, leánykák és gyermekek részére.

Gyermek ruhák, kötények, fin mosó öltönyök, zefir és apacs ingek és blousok.

Fürdő ruhák, és köpenyek és frottirárak.

Mézimunkák és anyagok.

Férfi divat cikkek. Ing, gallér, kézelők, nyekkendő ujdonságok, zefir és nyersselyem ingek. Kalapok és Sportsapkák.

Szőnyeg, függöny, paplanok, ágynemű és legjobb fehérneműk. Roletta vásznak, Cár-nák és foralak nagyban és kicsinyben. Utazó cikkek bőröndök, kosarak.

Összes katonai felszerelések legolcsóbban

Czillér Imre nagyáruházában.

Eladó szőlőbirtok

Kissötétág oldalon
kitűnő fajokkal
beültetett szőlő.

Értekezhetni Alapi-utca 1. sz.

Vizvezeték és mü-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijázat, ko-
csizó és ígás szerszámok, kocsi-
ülés, lábvédők és szerszámlak-
kok raktára.

Utcai helyiség.

MOCSÁRI SÁNDOR

Telefon: 14-04.

Vas-, fém és gépipari vállalata.

Nagyvárad, Zöldfa-u. Zöldfa épület.

Vállal:

Épület és diszmü bádogos munkát. Vizvezeték be-
rendezést és javítást. Írógép, grammafon, kerékpár,
villany-, gáz- és benzinmotor és mezőgazdasági
gépek javítását, — Szöllőpermetező javítást stb.
☐☐ Kerékpár és villanyvilágítási cikkek. ☐☐